

BRĪVĀ LATVIJA

ISNN 0934-6759

2021. gada 24. – 30. novembris

APVIENOTĀ **LONDONAS AVIZE** UN **LATVIJA**

Nr. 45 (1703)

Lasiet tīmeklī
www.brivalatvija.lv

"Mēs esam cits citam līdzās"

Valsts prezidenta Egila Levita uzruna
Latvijas Republikas proklamēšanas 103. gadadienā

Dārgie tautieši!

Mēs esam līdzās cits citam šajā svētku vakarā – mūsu Latvijas dibināšanas dienā. Esam līdzās, lai kāds attālums mūs šķirtu. Jo 18. novembris uzrunā kādu ļoti būtisku mūsu dzīves daļu – uzrunā latviešus, Latvijas pilsonus dzimtenē un visā pasaule. Uzrunā mūs visus, kuri apzinās sevi kā latviešus un kā dārgu vērtību jūt piederību Latvijai.

Mūs vieno Latvijas valsts. Jā, šis laiks ir nomācošs un nedrošības pilns. Tas rada neiecietību un vedina vilkt robežas starp "mēs" un "viņi", katram nostiprināties savā personīgajā patiesībā.

Tomēr svarīgi ir atcerēties, ka mēs visi varam iekļauties Latvijā, saglabājot savu brīvību, savus atšķirīgos uzskatus un dzīves stāstus. Tas, kas mūs vieno, ir stiprāks par to, kas kādā atsevišķā brīdi tiecas mūs šķirt.

Pirms 103 gadiem lēmumu par Latvijas valsts dibināšanu pieņēma 39 Tautas padomes locekļi. Tie bija cilvēki ar atšķirīgiem ideāliem un priekšstatiem. Viņu vidū netrūka strīdu un asu preturu. Tomēr viņi spēja vienoties

// FOTO: Ilmārs Znotiņš, Valsts prezidenta kanceleja

par augstāku mērķi – tautas nākotnes labā dibināt savu valsti.

Darbojoties kopā, apvienojot spēkus, mēs spējam vēstures gaitu pavērst sev par labu. Gan izcīnot Latvijas valsti Neatkarības karā, gan sadodoties rokās Baltijas celā un atgūstot neatkarību, gan veidojot un reformējot Latviju par modernu Eiropas valsti.

Mēs esam stipri tad, kad izjūtam sevī to būtisko kopību, atbildību citam pret citu, ko it īpaši spilgti uzrunā 18. novembris. Mēs katrs esam daļa no veseluma, kurā katrs cilvēks ir vērtīgs, jo ir piederīgs, jo ir savējais.

Es ticu, ka mēs varam nosvinēt šo svētku vakaru ar pateicību valsts dibinātājiem, ar pateicību tiem cilvēkiem, kuŗi ir mums ikdienā līdzās priekos un bēdās.

Lai Latvijas 104. gadā mums katram ir gana daudz spēka, lai darītu savu darbu pēc labākās sirdsapziņas un godaprāta!

Mēs esam cits citam līdzās – Kurzemē, Zemgalē, Sēlijā, Latgalē un Vidzeme! Visur pasaulē, kur vien ir latvieši.

Dievs, svēti Latviju!

Numura
intervijā –
Elisa Freimane

2. lpp.

Latvija dienu
ritējumā

3. – 4. lpp.

Kā klimata
pārmaiņas
skars Latviju?

5. lpp.

Īrijas latvieši
iestudē mūziklu

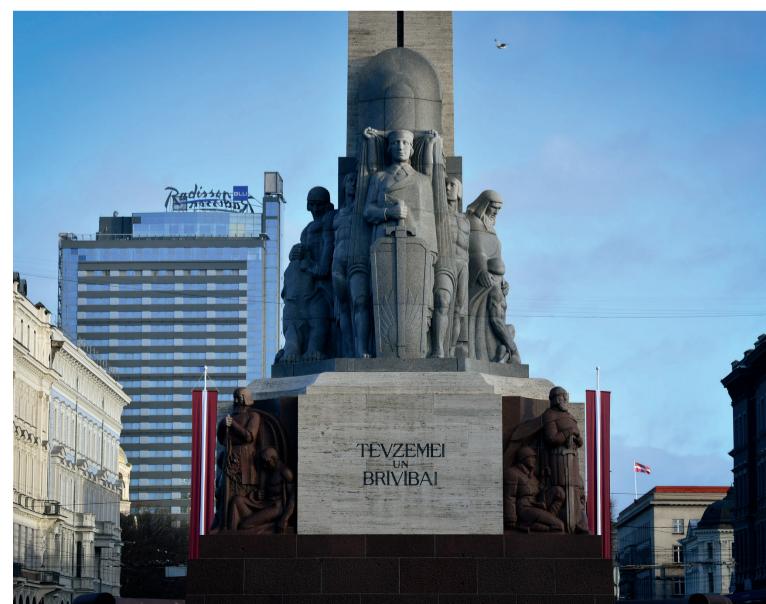
6. lpp.

Sallija Benfelde
par situāciju pie
Baltkrievijas un
ES robežas

7. un 11. lpp.

Ko saka
Edvards Lūkass

10. lpp.

“Būsim veseli un – ejam pie darba!”

ALAs Izglītības nozares vadītāja Elisa Freimane intervijā Ligitai Kovtunai

ALAs 70. – jubilejas kongresa dienās viena no sarunu paneldiskusijām bija “Diaspora kā Latvijas piektais novads”. To vadīja pieredzējusī izglītības darbiniece Elisa Freimane. Dalībnieku vidū – diasporas vēstniece Elita Gavele, ALAs priekšsēdis (2015.-2021.) Pēteris Blumbergs, ALAs Kultūras fonda priekšsēde Inese Stravelli, viņa arī Atlantas Latviešu organizācijas vadītāja, un Lana Frančeska Dreimane no Latvijas, viņa ir Latvijas Izglītības ministrijas Pētniecības programmu vadītāja.

Vai diaspora – “piektais Latvijas novads” – ir ieguvēja no 2018. gadā valstī pieņemtā “Diasporas likuma”? Kā tieši?

E. F. Klausītāji un daži diskusijas dalībnieki izteicās, ka viņi par Diasporas likumu daudz nezina, un lūdza, lai par to ALAs biedri vairāk tiktu informēti. ALA šī likuma īstenošanos “izjūt” piešķirumos, ko ar Latviešu valodas agentūras starpniecību saņem ASV latviešu skolas, arī kā atbalstu kultūras projektiem, ko saņem dažādas organizācijas Ārlietu ministrijas, vai Kultūras ministrijas konkursos.*

Zinu, ka Latvijā joprojām parētam lietotais apzīmējums “klaida latvieši” ir vismaz kaitinošs, ja ne aizvainojošs. Jūsu attieksme? Kā sevi un savējos parasti dēvējat? Teicāt, ka “exile” ir ļoti stiprs vārds. Kā tieši to izjūtat un kā raksturotu savu identitāti?

“Klaida latvietis” ir kaitinošs apzīmējums! Pēckāra latviešu piedzīvojumi nebija klišana pa pasauli, bet gan bēgšana no kaŗa posta un padomju okupācijas. Vārds “bēglis” parādās gan literārā, gan preses izdevumos vismaz pirmajos piecos gados pēc kaŗa beigām (vietām līdz pat 1950. gadu vidum, piemēram, Zinaīdas Lazdas darbos), un tā lietošana samazinās tikai tad, kad latvieši sāka iedzīvoties savās jaunajās mītnes zemēs. DP no metnēs latviešus sauca par bēgliem vai “dīpišiem”, un “dīpiši” ir tas vārds, kā mani vecāki vēl sauca sevi, kad satikās ar saviem no metnes laika draugiem. “Trimda” un “trimdinieks” bija apzināti izvēlēti vārdi, kas izteica to, ka, lai cik labi sāka iet, latvietis, kas dzīvoja ārpus Latvijas, nekad pilnībā nejutās kā mājās. Tas izteica neiespējamību pilnībā apvienot savas dzives puses – latvisko un amerikānisko. Mana paaudze ir “trimdā dzimus” vai “trimdas pēcteči”, lai gan droši vien tas labākais apzīmējums būtu – Amerikas latviete. Lūdzu arī mūs nesaukt par “amerikāniem”!

Loti labs jūsu sarunu rukturss – “kā Latvija ir ieguvēja no mums diasporā?” Tad – kā, pēc jūsu domām?

Panela dalībnieki no Latvijas atbildēja daudz un dažādos veidiem, ko Latvija iegūst no diasporas, tika pieminēta – pieredze, investīcijas, enerģija, spraugums, jaunas idejas, kontakti.

Vai sarunu gaitā vienojāties piekrist/nepiekrist, ka diaspora ir Latvijas piektais novads? Kāpēc?

Elisa Freimane: “Ja mēs nepieņemam savā pulkā ikkatrū latvieti, tad cīņu par diasporu esam zaudējuši. Diasporas jaunākajās paaudzēs latviešu valodas zināšanu līmenis, protams, sarūk vai saruks. Man sāp sirds, dzirdot, piemēram: “Viņš jau pavisam labs cilvēks, tikai tik slikta valoda!” Vai mēs, saujiņa no pasaules, varam atlauties būt valodas snobi, kas vērtē cilvēka dvēseli pēc viņa vārdu krājuma vai gramatikas klūdām! Tā kā es strādāju ar diasporas jauniešiem, zinu, cik augstu viņi novērtē savu latvisko dvēseli, kā viņi mīl Latviju, lai gan tur galvenokārt tikai ciemojas. Ir ļoti, ļoti grūti labi prast latviešu valodu, nedzīvojot Latvijā. Un ir vēl daudz ko darīt, lai mēs atbalstītu valodas apguves centenus un paši apjēgtu, ka valodu mācās, papildina un bagātina visu mūžu.”

Konkrētas atbildes tomēr nebija, saruna kaut kā aizvirzījās uz citām tēmām...

“Attiecības” ar latviešu valodu – cik svarīgas tās ir, dzivojot diasporā? Vai pieļaujat, ka ārziņēs dzimis cilvēks var justies kā pilntiesīgs latvietis, nezinot latviešu valodu?

Mūsu paneldiskusijā par to runāja, dalījās ar stāsti, pieredzi. Mans personīgais viedoklis ir tāds – ja mēs nepieņemam savā pulkā ikkatrū latvieti, tad cīņu par diasporu esam zaudējuši. Diasporas jaunākajās paaudzēs latviešu valodas zināšanu līmenis, protams, sarūk vai saruks. Man sāp sirds, dzirdot, piemēram: “Viņš jau pavisam labs cilvēks, tikai tik slikta valoda!” Vai mēs, saujiņa no pasaules, varam atlauties būt valodas snobi, kas vērtē cilvēka dvēseli pēc viņa vārdu krājuma vai gramatikas klūdām! Tā kā es strādāju ar diasporas jauniešiem, zinu, cik augstu viņi novērtē savu latvisko dvēseli, kā viņi mīl Latviju, lai gan tur galvenokārt tikai ciemojas. Ir ļoti, ļoti grūti labi prast latviešu valodu, nedzīvojot Latvijā. Un ir vēl daudz ko darīt, lai mēs atbalstītu valodas apguves centenus un paši apjēgtu, ka valodu mācās, papildina un bagātina visu mūžu.”

Kas vēl – bez tekošas latviešu valodas prasmes, jūsu ieskatā, ir latvisķās identitātes pazīmes?

Tē vajadzīga plaša un labi pārdomāta atbilde, ko šobrīd ne-paspēšu sniegt, bet īsumā... Nešaubos, ka mūsu jaunieši saprot un novērtē savu latvisko identitāti. Viņiem tā ir neatņemama sirds daļa! Tā ir cieņa pret tautu, pret vecākām paaudzēm, pret tautas vēsturi, pret savas ģimenes vēsturi. Un arī pret valodu. Tas ir gaišs skats uz Latvijas nākotni, un uz savu lomu un piederību tās nākotnē. Dzīļa uzticība Latvijas ideālam. Mums jau mēdz aizrādīt, ka mūsu valoda ir novecojusi, ka mūsu skats uz Latviju ir nereāls – kā 19. g.s. Latvijas lauku ainava vai 1930. gadu pazudusī Rīga... Bet kā gan bez ideāliem? Škaidrs, ka jāsaprot tagadījumi, jādzīvo līdzi mainījumi, bet ideāli arī ir vajadzīgi. Latvisķā identitāte arī nozīmē ticēt ideālam, gaišai, jā, pat ideālai Latvijai.

Jūsu vēlējums Latvijai un latviešiem 18. novembrī!

Latvijai novēlu vienotību un veselību. Ir tik daudz, ko darīt Latvijas un latviešu labā – būsim veseli un ejam pie darba!

***

* DIASPORAS LIKUMS I nodala.

Vispārīgie noteikumi 1. pants. Likumā lietotie termini

Likumā ir lietoti šādi termini:
1) **diaspora** – ārpus Latvijas pastāvīgi dzīvojošie Latvijas pilsoni, latvieši un citi, kam ir saikne ar Latviju, kā arī viņu ģimenes locekļi;

2) **remigrācija** – diasporas locekļa atgriešanās vai pārcešanās no pastāvīgas dzīves ārvalstīs uz pastāvīgu dzīvi Latvijā;

3) **diasporas organizācija** – personu apvienība, kuras pamadarbība ir vērsta uz diasporas interešu nodrošināšanu.

2. pants. Likuma mērķi

Likumam ir šādi mērķi:
1) stiprināt diasporas kā neatņemamas Latvijas sabiedrības daļas latvisko identitāti un pieredzību Latvijai;

2) nodrošināt diasporai iespējas brīvi veidot, uzturēt un stiprināt saikni ar Latviju;

3) sekmēt latviešu valodas un kultūras saglabāšanu diasporā;

4) izstrādāt un īsteno sistēmu un pastāvīgu diasporas atbalsta politiku un pasākumus, kuri veicina diasporas latvisko identitāti un saikni ar Latvijas kultūru, ekonomiku, tautsaimniecību un zinātni, latviešu valodas, kultūras un tradīciju pieejamību diasporai un nodrošina labvēligus apstākļus remigrācijai (turpmāk – diasporas politika);

5) atbalstīt un veicināt diasporas pilsonisko un politisko līdzdalību.

Šī publikācija sagatavota ar Mediju atbalsta fonda finansiālu atbalstu no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Par publikācijas saturu atbild biedrība “Laiks-BL”

MAF
Mediju atbalsta fonds

Aicinām latviešus visā pasaule virtuāli apmeklēt Latvijas paviljonu izstādē “Expo 2020” Dubajā un uzzināt par Latviju vairāk, ielādējot savā telefonā lietotni un spēlējot spēli “Explore Latvia Expo 2020”. Lietotnē ieklautā informācija ir angļu valodā. Latvijas paviljons ir vienīgais, kas piedāvā šādu iespēju.

Izstrādājot virtuālo eksposīciju un interaktīvo spēli, vēlējāmies uzrunāt arī to auditoriju, kurai nebūs iespējas apmeklēt izstādi “Expo 2020 – klātienē Dubajā. Šādā veidā ziņu par Latviju spēsim nodot ievērojami lieklākam skaitam cilvēku,” saka stāsta Latvijas paviljona “Expo 2020” direktore Inga Ulmane.

Bezmaksas biletē uz virtuālo ekskursiju pa Latvijas paviljonu “Expo 2020” Dubajā ir pieejama tīmeklā vietnē. Savukārt interaktīvo spēli “Explore Latvia Expo 2020” un interaktīvo ekskursiju savā telefonā var lejupielādēt Google Play un App Store.

Spēles koncepcija ir balstīta Latvijas izzināšanā. Spēle sniedz iespēju atraktīvā formā un uzzināt jaunus faktus par Latviju un mūsu valsts uzņēmumiem. Piemēram, kas saista Latviju ar Venēru un ASV Nacionālo aeronauteikas un kosmosa administrāciju NASA? Izrādās, ka Latvi-

jas uzņēmums “Kob Art Design” ir radījis īpašu sensoru NASA automātiskajam Venēras pašgājējam, kas spēj darboties ekstreīmos apstākļos. Tāpat spēlē iespējams uzzināt vairāk par “UAV Factory” ražotajiem bezpilotu lidaparātiem, kas tikuši izmantoti radiācijas limeņa noteikšanai Fukušimā pēc avārijas atom-elektrostacijā, un par firmu “Latvijas finieris”, kuŗas produkcija izmantota pasaules augstākās celtnes Burj Khalifa būvniecībā. Spēlē pieminēta arī Latvijas Dziesmu svētku tradīciju un interesanti fakti par valsts vēsturi.

Spēlē svarīgs ir kopējais punktu skaits, kas spēlētāju un viņa valsti ieliek kopējā tabulā, tādā veidā veidojot sacensību ne tikai starp individuāliem, bet arī valstīm – jo vairāk konkrētas valsts spēlētāju, jo vairāk punktu un augstāks reitings tabulā.

“Interese par Latvijas paviljoni ir liela. Cilvēkus uzrunā gan mūsu paviljona koncepts, gan kopējais noformējums. Katru dienu rīkojam 48 piecpadsmīt minūšu garus šovus, kuros sniedzam iespēju ikvienam interesentam uzzināt vairāk par mūsu valsti,” stāsta I. Ulmane.

Līdz šim aptuveni 70% apmeklētāju ir Apvienoto Arābu Emirātu pilsoni un rezidenti – ie-dzīvotāji no dažādām pasaules valstīm. Pārējie ir “Expo” darbinieki, biznesa delegācijas un tūristi. Uzņēmēji uzdot daudz konkrētakus jautājumus un ir pārsteigtī, ka Latvijas uzņēmumi ir radījuši tik daudz innovatīvu produktu, īpaši tehnoloģiju jomā.

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

(Turpināts no 3. lpp.)

*

LTV korespondente Odita Krenberga, kas pašlaik atrodas Polijā, atsaucoties uz poļu cilvēktiesību aktīvistu sniegtu informāciju, vēsta, ka migrantu grupa, kas padzīta no Polijas, tagad tiek virzīta uz Baltkrievijas un Latvijas robežas pusi. Cilvēktiesību aktīviste, akcijas "Mātes uz robežas" organizātore Joanna Stančuka saņēmusi informāciju, ka ap 100 migrantu, kas pirms dažām dieňām pārrāva Polijas robežu, bet kurus Polijas spēki atspieda atpakaļ, tiekot virzīti uz Latvijas pusi. "Saņēmām tādas ziņas no bēgliem, kuŗi no poļu robežas Kužnicā tika atspiesti atpakaļ uz Baltkrieviju, ka viņi tiek virzīti uz Latviju. Tās ir ziņas, ko saņēmām pa telefonu no tiem migrantiem, kuri tiek vesti. Daļa ir ievietoti hallē, bet daļu virza uz Latvijas pusi. Un tie ir pārsvarā vīrieši, kuŗi tiek vesti konvojā."

***

Europe Direct Kuldīga sāks iknedēļas aptauju ciklu "10 idejas par Eiropu"

Europe Direct Kuldīga nākamnedēļ uzsāks iknedēļas aptauju ciklu "10 idejas par Eiropu", kas ir daļa no konferences par Eiropas nākotni, kuŗas mērķis ir apzināt Eiropas Savienības (ES) iedzīvotāju viedokļus par to, kādu viņi vēlas redzēt Eiropu nākotnē, aģentūru LETA informēja Kurzemes NVO centra sabiedrisko attiecību speciāliste Krista Karlsona.

Europe Direct Kuldīgā komanda ir sagatavojuusi desmit aptaujas, un katras veltīta kādai no konferences temām – vide, veselība, migrācija, digitālā transformācija. No 23. novembra, katru otrdienu *Europe Direct Kuldīga* vietnē Facebook lapā tiks publicēta saite uz tiešsaistes aptauju, kuŗā tās dalībnieki varēs vērtēt deviņas idejas, kuŗas piedāvājuši citi konferences dalībnieki, kā arī vienu būs aicināti ierakstīt katrs pats. Katrai aptaujai būs uzaicināts kāds vērtētājs, kurš atlasi labākās idejas un vienai piešķirs balvu. Savukārt cikla noslēgumā visu iepriekš notikušo aptauju labākās idejas piedalīsies publiskā balsojumā, un visvairāk balsis ieguvušās idejas autors iegūs galveno balvu – dāvanu karti 100 euro vērtībā.

***

Norisināsies Rail Baltica Industrijas diena

Lai sniegtu visaptverošu pārskatu par dzelzceļa projekta *Rail Balticagaitu*, plāniem un nozīmīgākajām norisēm, 25. novembrī notiks *Rail Baltica* Industrijas diena – digitāla konference, kas publiski būs pieejama gan esošajiem un potenciālajiem sadarbības partneriem, gan sabiedrībai, aģentūrai LETA pavēstīja *Rail Baltica* pārstāvē Signe Lonerte. Šajā pasākumā projekta īstenotāji, kā arī vietējie un starptautiskie partneri dalīsies atziņās par projekta turpmākās attīstības stratēģiskajiem virzieniem, sniegs praktisko informāciju par plānotajiem publiskajiem iepirkumiem, vienotiem projekta standartiem un vadlinijām, aktuālātām saistībā ar konsolidētajiem būvmateriālu iepirkumiem, informēs par dzelzceļa elektrifikācijas, kā arī kontroles, vadības un signalizācijas apakšsistēmu ieviešanas aktuālītām. Papildus notiks diskusijas par plašāku sociāli ekonomisko ieguvumu iespējošanu *Rail Baltica* projekta ieviešanas rezultātā. Pasākumā pie-

atmiņas par notikušo ir satrīcošas: "Traģēdijas dienā viņa devās uz *Maximu* lai nopirktu zemi uzziedējušā kaktusa pārstādīšanai, un tur arī palika." "Viņa palaida savu kollegu uzsmeklēt un nostājās pie tās kases... Viņai palika maza meitiņa, kuŗai pateica patiesību, ka mamma vairs nav, bet piebildā, ka tagad viņai ir sava zvaigznīte debesis, kas viņu vienmēr sargā." Tuvinieki joprojām gaida, kad tiesa lems, kas atbildīgs par notikušo, taču esošajā tiesu procesā ir vīlušies un jūtas jau noguruši, meklējot taisnību.

***

Latvijas Banka izlaidis "Veiksmes monētu"

***

Diasporas un Latvijas bērni "Samīlo savu valodīnu" attālināti

Oktobra nogādē noslēdzās Ziemeļvalstu diasporas izglītības un kultūras grupas rikotais trešais literāro darbu konkursss, kurā piedalījās gan diasporas, gan Latvijā dzīvojošie bērni un jaunieši. Grāmatas atvēršana pēc pusgadu ilgā gatavošanās rakstīšanas, vērtēšanas un maketešanas procesa noritēja mūzikālā gaisotnē, sniedzot ieskatu par konkursā iesūtītajiem interesantākajiem darbiem. Izdevumā iekļauto jauno autoru visplašāk pārstāvētās valstis bija Zviedrija, Norvēģija, Īrija, Lielbritanija un Latvija.

Literārais konkursss ir nozīmīgs izglītojošs kultūras un latviskās identitātes stiprināšanas projekts, kas turklāt iedvesmo un vieno bērnus, jauniešus un skolotājus, neatkarīgi no viņu dzīvesvietas un valsts. Ziemeļvalstu diasporas izglītības un kultūras grupas un šī projekta vadītāja Ieva Reine, žūrijas priekšsēde, komponiste un literāte Ingūna Pētersone, kā arī visi konkursa dalībnieki izsaka pateicību Latvijas Republikas Ārlietu ministrijai (projekta Nr. 25/2021) un Latvijas vēstniecībai Zviedrijā par sniegtu atbalstu.

***

Maestro Raimonda Paula un operdziedātājas Elinas Garančas koncerts "Ja tevis nebūtu..." LTV

19. novembrī Latvijas Televīzijā notika Maestro Raimonda Paula un operdziedātājas Elinas Garančas koncerta "Ja tevis nebūtu..." pirmizrāde. Koncerts izskanēja šī gada 23. un 24. jūlijā Latvijas Nacionālajā teātrī par godu Maestro 85 gadu jubilejai.

***

Izveidots Dainā Īvāna Atmodas laika runu videoierakstu apkopojums

No 15. novembra Latvijas Nacionālā vēstures mūzeja digitālo

VĒSTNIECĪBU ZIŅAS

NORVĒGIJA. Latvijas vēstniecība Norvēgijā, sadarbībā ar Latviešu biedrību, Oslo latviešu teātri O'Latte un Norvēgijas latviešu kori „Laipa” aicināja uz Lāčplēšu dienas sarīkojumu 11. novembrī vakarā vēstniecībā. Ieva Melbārde gādāja par vispusīgu programu "Tēvzemei un brīvībai". Bija viesi no Latvijas – komponists Atvars Sirmais un dzejniece un aktrise Dina Kristīne Bitēna. Pēc saistošā koncertuzveduma sanākušie, ap pussīm cilvēku, dziedāja vakaram piemērotas dziesmas. Kā ik gadu, vakars noslēdzās ar vēstniecības pagalmā iededzinātām svečītēm.

Latviešu biedrība Norvēgijā sadarbībā ar Latvijas vēstniecību aicināja uz Valsts svētku koncertu "No sirds uz sirdi" 13. novembrī vakarā Oslo piepilsētā Kolbotn. Koncertā mūzicēja pūtēju orkestris no Bergenā Arne Musikforening ar duci mūziku "pastiprinājumu" no Latvijas. Sarīkojumu ievadija Latvijas vēstnieks Mārtiņš Klive ar īsu uzrunu, tad dziedājām Latvijas un Norvēgijas himnas. Programma turpinājās ar Kastaņu skoliņas bērnu priekšnesumiem, tautas dejām Ziemeļmeitas un Ozoliņa izpildījumā un orķestra koncertu, noslēgumā kopā ar kori "Laipa". Pēc koncerta vakars turpinājās ar šampanieti, torti un pašu gādātiem "groziņiem", kavējoties sarunās, ar mūziku un pat dejām, kas turpinājās pāri pusnaktij, piedaloties arī norvēgu draugiem. **Harijs Valdmanis**

SPĀNIJA. 16. novembrī Latvijas vēstnieks Spānijā Māris Klišāns, kopā ar Ziemeļvalstu vēstniecību Spānijā Norvēgijas, Zviedrijas, Dānijas un Somijas kollēgām, atklāja Ziemeļvalstu-Baltijas paviljonu starptautiskajā viedo pilsētu izstādē Smart City World Expo Barcelona 2021. Atklājot Ziemeļvalstu-Baltijas paviljonu, vēstnieks atzīmēja Latvijas un pārējo Baltijas valstu ciešo dialogu politikas jomā un sadarbību ekonomikā ar Ziemeļvalstīm.

INDIJA. 13. novembrī ar koncertu Regionālajā mūzikas un skatuves mākslas izcilības centrā Kohimā, Indijas ziemeļaustrumu Nagalandes štatā, noslēdzās Latvijas koŗa mūzikas meistariklases.

Šī Latvijas simtgades publiskās diplomātijas projekta laikā Rīgas Doma koŗa skolas pedagoģi Gints Ceplenieks, Egils Jākobsons un Inīta Kamarūte vadīja koŗa diriģēšanas un vokālās mākslas meistariklases. Koncertā koris Ginta Ceplenieka un Initas Kamrūtes vadībā dziedāja arī četras kompozīcijas latviešu valodā. Koncerta apmeklētāji bija patikami pārsteigti, ka tik īsā laikā dziedātāji spējuši apgūt Saulīt gāja vakarā, Tumša nakte, zaļa zāle, Kur tad tu nu biji, āzīti manu un Melna čūska. Sadarbība starp Latvijas vēstniecību Indijā un Nagalandes štatu aizsākās 2020. gada februārī.

vijas animācijas filmu festivāls Azerbaidžānā A Small Nation - Big Animation ("Maza nācija - liela animācija"). Festivāls norisinājās no 15. novembra līdz 21. novembrim, tajā tika izrādītas 42 latviešu animācijas filmas, ***

Latvija pirmo reizi piedalīsies konkursā "Eiropas gada koks". Mūsu valsti ar savu stāstu pārstāvē "Āges dižozols", kurš ilgos padomju okupācijas gadus bija ieaudzis krūmos, bet, dzimtai atgūstot īpašumu, atkal atguvis gaismu. Eiropas mērogā šāds koku stāstu konkurss notiek kopš 2002. gada. "Šo ozolu atklāja mans tēvs Kārlis, kad viņš bija pirmās Latvijas laikā ganu zēns. Ūn, kad mēs atguvām savu dzimtas īpašumu Medņus, nāca skatīties, kā tad iet. Un tas jau bija brangi izaudzis, tīesa gan, ieaudzis krūmos, kas tagad attīri. Bet tā mans tēvs atrada savu bērnības ozolu," pastāstīja Ivars Smits. Ar šādu stāstu Vidrižu pagasta iedzīvotājs Ivars Šmits šogad piedalījās pirmo reizi Latvijā organizētajā konkursā "Eiropas gada koks Latvija". Viņš arī Spēkozolu kustības iniciātors.

Ziņas sakopojis **P. Karlsons**

JURIS
LORENCS

13. novembrī Skotijas pilsētā Glāgovā noslēdzās kārtējā ANO Klimata pārmaiņu konference, kurā pulcējās pārstāvji no 197 valstīm. Tas mērķis bija ierobežot globālās klimata pārmaiņas, panākot, ka planētas vidējā temperatūra nākotnē palielinās tikai par 1,5 gradiem pēc Celsija skalas. Vai to izdevās panākt? Tikai pa daļai. Pienemtajos dokumentos nav runāts par pilnigu atteikšanos no naftas un gāzes. Pēc Indijas un Ķīnas protestiem teikums par akmenēoglu "izmantošanas izbeigšanu" tika mīkstināts un pārvērtās par "pakāpenisku izmantošanas izbeigšanu". Ko nozīmē vārds "pakāpeniski" – tas lai paliek pašu valstu ziņā. Eksperti apgalvo, ka pat pašreiz noteiktie oglekļa dioksīda izmešu ierobežojumi var izraisīt temperatūras pieaugumu līdz pat 2,4 gradiem pēc Celsija skalas, kas savukārt nozīmē būtiskas pārmaiņas planētas klimatā. 18 gadus vecā zviedriete un klimata aktiviste Grēta Tūnberga Glāgovas konferences rezultātus jau raksturojusi ar vārdiem: "Blaa-blaa-blaa!". Polemikā ar viņu iesaistījies populārais britu televīzijas žurnālists Džeremijs Klārksons, kurš laikrakstā "The Sunday Times" izteicies visai skarbi: "Es nesaprotu Tūnbergas fenomenu. Viņai nav zināšanu par to, kā darbojas pasaule. Tā vietā, lai dotos uz skolu, viņa bija aizņemta ar burāša-

nu apkārt pasaulei. Tas, ko viņa pelnījusi, ir pēriens". Angļiskas skan: "What she needs is a smacked bottom". Un vēl piebilstis: "Ja Grēta un viņas draugi patiesām vēlas kaut ko sasniegt, lai iet un protestē Tjaņaņmeņas laukumā Pekinā." Tas, ko pēc šiem padomiem par sevi uzzināja Klārksons – "White old man!" Baltais vīrietis, turklāt vēl vecs! Ko no tāda var gribēt...

Bet liksim mierā Grētu. Viņa spēlē savu lomu – būt par politisko popzaigzni, "popstar", par jauniešu elku. Viņas sekotāji mazliet atgādina histēriski spiedzošos pusaudžus, pārsvarā jaunas meitenes, kušas 1970. tajos gados pie stadioniem sagaidīja "The Beatles", bet četrdesmit gadus vēlāk – Džastinu Biberu. Tas vēl būtu saprotami. Mani gan pārsteidz daži žurnālisti, influenceri, blogeri utt., kuŗi uzdodas par vides ekspertiem un nākotnes vizionāriem. Tieši viņi ir tie, kuŗi visvairāk māna un dezorientē sabiedrību, radot ilūziju, ka slīktie kapitālisti un politiķi ir tie, kuŗi traucē izmantot "tīro" elektroenerģiju, pārēsties uz elektriskajiem vai ūdeņraža auto. Pirmkārt, viņiem trūkst elementāras izglītības. Šie cilvēki ir aizmirši enerģijas nezūdamības likumu un nesaprot, ka arī "tīrā" enerģija nerodas no zila gaisa, tās ieguvei tāpat nepieciešama enerģija. Otrkārt, viņi ne spēj domāt kopsakarībās, ne-

redz "lielo bildi". Nost ar galu, klūsim par vegāniem! Un milzīgas Dienvidamerikas lietusmežu platības tiek izcirstas, lai tajās iekārtotu avokado, kvinojas vai citu modē nākušo veselīgo (kas tie arī ir), bet patiesībā videi un planētas klimatam nedraudzīgo augu plantācijas. Brauksim ar "zaļo" biodegvielu! Nieks, ka kādreizējos labības laukos tagad aug rapsis vai eļļas palmas, pārtikas cenas aug un liela daļa cilvēces dzīvo pusbadā.

"Zaļās ekonomikas" priekšgalā šobrīd iet Eiropa. Šeit valda visstingrākie vides standarti, te izskan viskvēlākās apņemšanās apturēt klimata pārmaiņas. Un tomēr esmu skeptisks. Kāpēc? Jo Eiropas Savienības valstis un Lielbritanijā kopā dzīvo ap 500 miljoni cilvēku, kas ir tikai 6 % no pasaules iedzīvotāju skaita, turklāt šis īpatsvars ar katrau gadu samazinās. Eiropa te var izstiepties un sarauties, atteikties no gāzes, naftas, no gaļas un piena, mazāk lidot un vairāk braukt ar divriteni, pārklāt visu teritoriju ar saules baterijām un vēja turbīnām – no tā maz kas maiņas. Jo mēs esam tikai 6 % no planētas iedzīvotājiem. Pārējiem 94 % šie centieni šķiet nesaptami, pat smiekligi. Indija, Ķīna, Vjetnama, Pakistāna, Indonēzija turpina būvēt aizvien jaunas ogļu spēkstacijas. Ne jau tikai Eiropā vai Amerikā, arī Āzijā un Afrikā cilvēki vēlas dzīvot aiz-

vien labāk. Pirkst motociklus, automašīnas, ledusskapus, mikrovilņu krāsnis, veļas mazgājamās mašīnas, gaisa kondicionierus. Tas viss prasa resursus un energiju. Un ir grūti, patiesībā neiespējami, šos cilvēkus pierunāt no tā visa atteikties. Kaut vai tāpēc, ka tā saucamā attīstītā pasaule, pirmām kārtām ASV, Eiropa un Japāna visu laiku to vien darijusi kā aicinājusi aizvien vairāk pirkst un tērēt.

Tas nozīmē, ka mums Latvijā jādomā ne tik daudz par to, kā glābt pasauli, bet gan gatavoties neizbēgamiem sarežģījumiem. Tautas gudrība saka – visu pasauli salāpīt nav iespējams. It sevišķi tad, ja tā to nemaz nevēlas.

Latvija ir viena no "zaļākajām" Eiropas valstīm. Pēdējos simt gados ievērojami palielinājušās mūsu mežu platības. 1923. gadā 23 % no Latvijas teritorijas klāja meži, šodien – jau ap 53 %. Mūsu pludmales ir tīras, tās nav piemētātas ar drazām. Pateicoties Daugavas kaskādes ūdens spēkstacijām, 41 % no Latvijā pārētās elektroenerģijas saražo no atjaunojamajiem resursiem, kas ir viens no augstākajiem rāditājiem Eiropā. Diemžēl maksas par to ir izpostītās Daugavas, Aiviekstes un daudzu mazo upju ekosistēmas. Vēl pirms simt gadiem Daugava bija viena svarīgākajā lašu nārsta vietām visā Baltijas jūras baseinā. Šodien laši

netiek tālāk par Salaspili, kur atrodas Rīgas HES aizsprosts.

Ko klimata izmaiņas nozīmē Latvijai? Jārēķinās ar to, ka arī Baltijas reģionu nākotnē var piemeklēt ekstrēmi laika apstākļi – sausums, spēcīgas lietus gāzes un vētras. Ilgstoši tropisko nakšu periodi, kad temperatūra nenokrit zem 20 gradiem pēc Celsija. Jau tagad gada aukstākais mēnesis Latvijā vairs nav janvāris kā manā bērnībā, bet gan februāris. Šai ziņā Latvija sāk līdzīnāties Rietumeiropai. Tomēr klimata pārmaiņas mums nenozīmē tikai sliktas ziņas. Pagarināsies tūrisma sezona, eiropieši vasarās biežāk ceļos uz Baltijas valstīm. Tas, ar ko pasaulei nākīs rēķināties, būs tā saucamie "klimata bēgli". Nav izslēgts, ka pie Eiropas robežām pulcēsies miljoniem cilvēku, kuŗi bēgs nevis no kaŗa, bet gan no sausuma un bada. Vai mēs spēsim viņus visus uzņemt? Diezin vai. Kaut nu to saprastu arī Eiropas politiķi!

Šī publikācija sagatavota ar Mediju atbalsta fonda finansiālu atbalstu no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Par publikācijas saturu atbild biedrība "Laiks-BL"

MAF
Mediju atbalsta fonds

Pateicības diena

KĀRLIS
STREIPS

Ceturtdien, 25. novembrī, Amerikā svinēs Pateicības dienu. Man par šo dienu Latvijā ir divi stāsti stāstāmi. Pirmais – 1991. gada 28. novembrī tolaikā ārlietu ministrs Jānis Jurkāns un viņa kundze Ilze mani uzainīja ciemos uz Pateicības dienas vakariņām Rīgā. Tobrīd biju ārlietu ministrijas biroja vadītājs. Jurkāna kundze bija sarūpējusi tītaru, pildījumu, pekanriekstu rausi un visu pārējo. Nebija ne jausmas, kur tik neilgi pēc Latvijas neatkarības atjaunošanas viņa to visu atrada! Viesu pulkā bija Raimonds Slaidiņš, Kaija Gertnere, Ivars Embrekts, Inese Birzniece, Jānis Lūsis un Indra Lielkāja. Mūzika arī bija lieliska.

Jurkāna kungs un kundze dzīvoja trīsistabu dzīvokli Lubānās ielā. (Tā bija celtne valdības darbiniekiem, un nākamajā dienā pēc mielasta arī es tur ievācos. Man bija vienīstaba dzīvoklis ar izvelkamu dīvānu. Citādi dzīvoklis bija gandrīz pilnībā tukšs. Pēc pāris dienām pienāca ledusskapis. Es tur nodzīvoju līdz 1992. gada pavasarim, tad ie gādājos divistabu dzīvokli Maskavas ielā. Tur, savukārt, nodzīvoju līdz 1995. gada maijam, kad labs draugs, kuram bija mazs dzīvoklītis Vecrīgā, un es savus

dzīvokļus iemainījām pret piecīstābu dzīvokli Avotu ielā. To es pārdevu pērn vasarā un pārcēlos uz trīsistabu dzīvokli Puryciemā, kur jūtos pavisam ērti.) Otrs stāsts par Pateicības dienu ir no laika, kad dzīvoju Avotu ielā. Ceturtdienās mēs svinības nerīkojām, jo nākamā, atšķirībā no situācijas Amerikā, Latvijā ir darbdiena. Tā bija sestdiena. Uzaicināju sešus draugus un draudzenes, bet tad sākās jautājumi – vai var līdzi paņemt ciemiņu no Zviedrijas? Es līdzi panemšu draudzeni, ja drīkst? Galu galā sanāca 20 cilvēku. Nācās īrēt lielu galdu un krēslus. Devos uz veikalū, nospirku lieļāko tītaru, kāds tur bija dabūjams. Pārnesu mājās un – ak, tavas šausmas – putns nelīda plīti iekšā! Nogriezu milzīgās kājas, un tad tas knapi, knapi ielīda. Cepšanas laikā pa visu plīti šķida tītara tauki, un visu nākamo gadu viss, kas tur tika cepts, bija ar maigu tītara piegaršu. Tājā vakarā gan viss saņāca lieliski.

Legenda par Pateicības dienas pirmsākumiem Amerikā ir tāda – reiz tur ieradās pirmie tādēvētie piligrimi no Lielbritānijas, viņi satika draudzīgos Amerikas indiāņus, kuŗi jaun-

gadā noteica, ka 26. novembrī būs svinības visā valstī, lai pateiktos par uzvaru minētajā kaŗā.

1863. gadā Pateicības dienas proklamācija nāca no prezidenta Abrahama Linkolna pilsoņu kaŗa laikā. 1870. gadā prezidents Uliss Grants parakstīja jaunu likumu par svētku dienām, kuŗā noteikts, ka brīvdienas būs Jaungada dienā, Ziemassvētkos un Amerikas neatkarības dienā 4. jūlijā. Pateicības dienas datuma noteikšanu, savukārt, atstāja prezidenta rokās, un sākumā likums attiecās tikai uz federālo Kolumbijas distriktu, kur atrodas ASV galvaspilsēta Vašingtona.

Tradicijas attiecībā uz Pateicības dienu Amerikā bijušas daudzas un dažadas, arī profesionāla amerikāņu futbola pirmsākumi ir saistīti ar tām.

Tradicionāli Pateicības diena bija novembra pēdējā ceturtdienā, bet 1939. gadā ceturtdienu novembrī bija piecas, un prezidents Franklins Rūzvelts noteica, ka Pateicības diena būs ceturtajā no tām, uzskatot, ka tas veikaliem dos papildu nedēļu iekāset naudu no amerikāniem, kuŗi iegādājās Ziemassvētku dāvanas. 1941. gadā Kongress pieņema un prezidents parakstīja likumu, kuŗā noteikts, ka Pa-

teicības diena turpmāk būs svētku diena visā valstī un tā allaž būs novembra ceturtajā ceturtdienā.

Man personīgi daudz no tā, kas Amerikā skaitās tradicionāls ēdiens Pateicības dienā, ne iipaši iet pie sirds. It īpaši tas ir sakāms par batāti (saldo kartupeli), kas man vienkārši riebjas. Reiz Amerikā biju Pateicības dienas pasākumā, kur galda tika pasniegti jau piepildīti šķīvji. Batāti varēju norīt tikai tad, ja ieliku gabaliņu mutē un tad to ieskaloju iekšā ar dzeramo. Dzērām vīnu. Pusdienu beigās biju puslīdz zem galda. Attiecībā uz tītaru un vispār uz ceptu galu – man vienmēr ir licies, ka daudz garšīgāk ir nākamajā dienā pagatavot no tās sviestmaizes ar majonēzi, galu un salātlapu.

Šogad, protams, Pateicības diena notiek pandēmijas apstāklos, turklāt, Latvijā tā nav nekāda tradīcija. Te, dzimtenē, it īpaši nedēļā pēc valsts neatkarības pasludināšanas 103. gada dienās, varam visi būt līdz sirds dzīlumiem pateicīgi par faktu, ka mūsu mīļā valsts ir neatkarīga un suverēna. Un tam, savukārt, ne tītars, ne pekanriekstu rausis nav vajadzīgs.

GUNA VILDE

Valsts svētku nedēļā, 13. novembrī, *Dunamaise* mākslas centrā Porthīšas pilsētā Īrijā pirmizrādi piedzīvoja Sandras Bondarevskas, Rasas Stonkus un Roberta Eglīša mūzikla "Miglā iesprostotie" iestudējums. Tā iniciatori ir latviešu jaukturais koris "LAIR", pierādot sev un citiem, ka arī pandēmijas laikā var izdarīt daudz.

Kā tas viss notika...

Darbu pie mūzikla koris uzsāka šā gada sākumā, visbargāko kovaida ierobežojumu laikā, kad Īrijā bija slēgtas visas izklaides vietas, arī daļa uzņēmumu, virkne cilvēku strādāja attālināti no mājām un pārvietošanās bez svarīga iemesla tālāk par 5 km no dzīvesvietas bija aizliegta. Jebkāda pulcēšanās nebija iespējama vispār. Tas bija laiks, kad Zalajā salā sāslimūšo skaits dienā dažkārt pārsniedza pat astoņus tūkstošus cilvēku, kas mazajai Īrijai ir ļoti augsts saslimstības rādītājs. Tas bija visai bezcerīgs un depresīvs laiks, kuŗu nācas pavadīt *lock-down* apstāklos. Tad arī tika uzrakstīts librets "iesprostotajiem", tāpēc dziesmu teksti un mūzika, sākās pirmie lugas lasījumi un dziesmu mēģinājumi vienīgajā iespējamā veidā – *Zoom*.

Sākumā darbs pie mūzikla bija tikai eksperiments, koristiem – prieks virtuāli satikties un kopā strādāt pie kaut kā jauna un nezināma, bet autoriem – izmēģināt spēkus lidz šim nepazīstamā žanrā, tad jau pēc pāris mēnešiem tāpēc skaidrs – rudenī ir jābūt izrādei. Jaunie un lidz šim nepie redzējušie Īrijas latviešu komponisti Rasa Stonkus un Signis Jaunzems sadarbībā ar choreogrāfiem Dignu Miščenko un Robertu Eglīti studēja libreta autore Sandras Bondarevskas piedāvāto literāro materiālu, veidoja mūzikālās kompozīcijas un skatuves kustības, un maz pamazām būvēja izrādi. Notika neskaitāmi attālināti mēģinājumi. Dažkārt pat četras piecas reizes nedēļā tika apgūti aktiermeistarības pamati, lasīti dialogi, tika dziedāts un pat dejots.

Protams, mūziklā iesaistītie vēlējās satikties un mēģināt klātienē, sajust zem kājām skatuves grīdu, saprast, kā mūzikla saturs saskanēs ar gaismu un miglas efektiem, un, visbeidzot, kā aktieri, dziedātājiem un dejotājiem orientēties ne tikai uz skatuves, bet arī aizkulīsēs. Lai to visu paveiktu, koŗa ļaudis no sava vidus iecēla atbildīgo, kuŗa pienākums bija sekot lidzi pandēmijas situācijai un valdības paziņojumiem, kā arī regulāri par to ziņot projekta vadītāji un administrāto re Zanei Bernhardei. Atbildīgajam pat tika piešķirts nosaukums – mūzikla kovidoficieris, un šo pienākumu pildit uzņēmās Inguna Mieze.

Tikai vasaras vidū koris varēja satikties klātienē, kad ierobežojumi pamazām kļuva pielaidīgāki un pirmie mēģinājumi varēja notikt ārpus telpām. Dekorācijas radītāji uzbūvētas zālā plāvā, mūzikālie pavadjumi tika atskanot, par

izmantojot lidzi paņemto un turpat ārā uzstādīto techniku. Aktieri dziedāja, dejoja un izspēlēja mūzikla ainas zem klajas debess. Tājā laikā neviens pat nepielāva domu, ka šāds darba process būtu apgrūtinošs vai neiespējams. Tā vienkārši notika, jo citadi nedrīkstēja.

Pandēmija pamazām piekāpās. Pirmie mūzikla mēģinājumi tel-pās varēja sākties tikai rudeni. Un tad arī sākās visintensīvākais darba laiks. Mēģinājumi reizēm ilga pat lidz astoņām stundām. Vokālie pedagogi bija nobažījušies par to, vai koristu balsis izturēs šādu slodzi, bet choreografi – par to, vai slodzi izturēs kājas. Toreiz neviens pat domu nepielāva, ka varētu būt kādas atlaides vai padošanās.

ieradies Īrijā. Pēc izrādes noskatīšanās viņš sacīja: "Mūzikla dalībnieki un veidotāji ir paveikuši to, ko šobrīd un šajos apstākļos neviens cits koris vai teātrs pasaulei latviešu valodā izdarīt nevar. Nevienam citam teātrim nav tik spēcīgs skaitliskais un mūzikālais potenciāls, bet nevienam korim nav tik liela kapacitāte aktiermeistarībā. Tāpēc koŗa un teātra sadarbība ir īpaši uzsverama. Īpaša uzslava katra mūzikla autora radošajam ieguldījumam un pānākumam. Padarītais ir iespādīgs! Novēlam ilgu un veiksmīgu mūžu izrādei!"

Vērtē skatītājs. Par uzdrīkstēšanos un mērķtiecību

Mēs esam kaut kur vidū... iestrēguši. Starp apstākļiem, kas nosaka mūsu šībrīža dzīvi, un mūsu

nenovēršamajam un paveikt it kā neticamo. Un kā nu ne – kurš vēl cits latviešu koris visā plašajā pasaulei var teikt: mēs izauklējām ideju par pašu radītu mūziklu un iestudējām to? Cik zināms, tikai koris "LAIR" Īrijā.

Un tā ir vēl lielāka uzdrīkstēšanās – aicināt savus skatītājus un klausītājus, parādīt un ļaut to vērtēt. Jo kori nedarbojas profesionāli dziedātāji, dejotāji vai aktieri, visi ir amatieri, kas turpat gadu mācījušies, apguvuši, slīpējuši savu sniegumu, lai šīs salīdzinoši maz izplatītās amatieru teātra formas darbu – mūziklu un tā ideju aiznestu lidz skatītājam.

Originālteksts, īpaši šim uzvedumam radīta mūzika un kustību choreografija – koŗa dalībnieku kopdarbs dzirksteļoja uzdrīkstē-

rajā un mākslinieciskajā jomā apliecinā viņas vadībā paveiktais – mūzikls, kas veidots pēc labākājām tradīcijām un uzbūvēs principiem. Savukārt koŗa dirigēntus, vienlaikus arī mūzikas autorus Rasu Stonkus un Signi Jaunzemiju jāuzteic par izrādes melodiskumu, mūzikālo harmoniju un pat par dažu atsevišķu dziesmu jestro lipigumu.

Choreografi Digns Miščenko un Roberts Eglīts ikdienā paši dejo tautasdejas un vada arī bērnu deju kopu "Dzirnaviņas" Dublinā. Arī viņu veidotā choreografija organiski saslēdzās ar teksta un mūzikālo materiālu un nodrošināja skatītājam vieglāku mūzikla saturu uztveri.

Ir vērts atzīmēt gan solistu sniegumu, patiesi atainojot galveno

Kas ir "iesprostotie"?

Lai mūzikls nonāktu lidz skatītājiem, gan uz skatuves, gan technisko uzdevumu veikšanā kopā bija iesaistīti vairāk nekā trīsdesmit cilvēku. No tiem divdesmit koŗa "LAIR" dziedātāji, četri deju kopas "Karbunkulis" dejotāji, četri bērni – aktieri vecumā līdz 16 gadiem, divi Latviešu Kultūras fonda darbinieki, viens pārstāvis no Īrijas amatieru teātra "Sliedes" un brīvprātīgie palīgi izrādes laikā. Izrādes tapšanas fināla posmam un pirmizrādei ar finansiālu atbalstu palīdzēja Latvijas Republikas Āriņu ministrija, kas atbalstīja koŗa iesniegto projektu "Īrijas latviešu diasporas jaunrade. Veltījums Latvijai". Kā atzīst paši koristi, veltījums izdevās, jo pirmizrāde notika tieši Latvijas Valsts svētku nedēļā.

Ko par izrādi saka režisors Ingmārs Čaklais?

Birmingemas Mazā teātra režisors Ingmārs Čaklais 13. novembrī no Lielbritanijas bija

vēlmēm atrasties ierastajos komforta apstākļos. Ikiens un visi kopā.

Kas ir tas, ko varam mainīt un ko nevaram ietekmēt? Kāda un cik adekvāta ir mūsu reakcija šajā ieilgušajā laikā, kādu lēmumu pieņemam, kādas ir mūsu darbības un kādas sekas tas izraisa?

Šīs ir nedaudzas no pārdomām, kas neļauj sestdienas, 13. novembra vakaram būt tādam pašam kā daudziem citiem vakariem pēdējā pusotra gada laikā – no mums neatkarīgu ierobežojumu zīmē. Ir norimuši aplausi pēc mūzikla "Miglā iesprostotie" pirmizrādes, bet vēl joprojām virmo emocijas. Klausītāju, skatītāju, uz skatuves stāvējušo, techniski iesaistīto – gandarīto, vienaldzīgo, iespaidoto un sajūsmīnāto.

Un stāsts ir par tādu "nieku" kā uzdrīkstēšanās. Par vēlmi un spēju atrast jaunus veidus, kā saglabāt savas vērtības, savas draudzības, savu mīlestību pret mūziku. Par uzdrīkstēšanos spītēt it kā

šānas priekā, apliecinot varēšanu. Tā nepavisam nav joka lieta – dziedāt un dejot vienlaicīgi un izdarīt to vienlīdz labi. Šī bija viena no izrādes īpašajām vērtībām – origināls, īsts balsu skanējums, nevis studijas ieraksts, ko saucam arī par fonogrammu.

Līdz ar to jāuzteic arī techniskais personāls, kas nodrošināja patiesām lielisku skanējuma kvalitāti.

Libreta autores un vienlaicīgi režisores Sandras Bondarevskas spējas strādāt pilnīgi citā literā-

varonu pārdzīvojumus, gan pārējo izrādes dalībnieku spēju iemīesoties izrādes tēlos, jo uz skatuves nereti valdīja īstas kaislības, kam fonu radīja rūpīgi izstrādātās un izspēlētās mīzancēnas.

Uzdrošīnes sapņot un sapni ištenot, lai izrautos no miglas sprosta – tā ir tikai viena no daudzajām atzinām pēc mūzikla pirmizrādes.

Ar sapni par izrādes tālāko dzīvi – Gundars Saknags.

SALLIJA
BENFELDE

Dvdesmit pirmajā gadsimtā kaņķis ir ieguvis arī jaunu veidolu, mēs to dēvējam par hibrīdkaru, jo par ieročiem kļūst arī dezinformācija un meli. Lukašenko režīms par ieročiem un kaņķa instrumentiem ir padarījis neapbrūnotus, neaizsargātus cilvēkus, arī sievietes un bērnus.

Pie Polijas robežas atvesti vairāki tūkstoši migrantu, tiek lēsts, ka Baltkrievijas pusē dažādās vietās kopumā pie šīs robežas, kuŗa ir arī Eiropas Savienības (ES) ārējā robeža, iespējams, atrodas līdz 10 tūkstošiem migrantu, kuŗi Baltkrievijā ieradušies no Irakas, Sirijas un dažām citām trešās pasaules valstīm. Jāpiebilst, ka migranti Baltkrievijā ir ieradušies legāli, ar Baltkrievijas vīzām, un pēdējo mēnešu laikā migranti ir mēģinājuši šķērsot arī Latvijas un Lietuvas robežas, un mūsu valstīs pierobežas rajonos ir izsludināts ārkārtas stāvoklis. Svētdienas vakara zinājs izskanēja brīdinājums par lielāku skaitu migrantu iespējamo mēģinājumu šķērsot mūsu valsts robežu.

Polijas-Baltkrievijas jeb Eiropas Savienības ārējās robežas abās pusēs nu jau atrodas arī armijas. Pēc diktatora Lukašenko aicinājuma Baltkrievijas pusē gaisa telpā patrulē divi Krievijas bumbvedēji ar kodolieročiem, bet nedēļā pirms Lāčplēšu dienas Lukašenko pažīnoja, ka pie rietumu robežas novietos vairākas raķešu divīzijas. Savukārt Polijas pusē pierobežā izsludināts ārkārtas stāvoklis, sapulcēti aptuveni 10 tūkstoši kaņķīru, lai aizsargātu valsts robežu, jo gan drīz katra dienu notiek mēģinājumi sagraut robežas nocītinājumus, un lielas cilvēku grupas laužas Polijas teritorijā. Atsevišķām lielām migrantu grupām tas arī izdodas, pagaidām viņus tomēr ir izdevies aizturēt. Polijas pierobežas pilsēti un ciemu iedzīvotāji stāsta, ka jūtas kā kaņķa zonā.

Spriedze pierobežā visu laiku auga, pastāvēja augsts provokāciju risks, un izskatījās, ka Lukašenko režīms cer izraisīt bruņotu konfliktu. Polija un Eiropas Savienība uzskata, ka Baltkrievija migrantu plūsmu organizē ar Krievijas atbalstu. Krievijas prezidents Vladimirs Putins to, protams, noliedz. Polijas premjēministrs Mateušs Moraveckis svētdien, 14. novembrī pažīnoja, ka Varšava kopā ar Lietuvu un Latviju varētu pieprasīt konsultācijas saskaņā ar NATO ligu no 4. pantu. Latvija un Lietuva ir apstiprinājušas, ka atbalstīs Polijas lūgumu, ja tas notiks. Kā zināms, saskaņā ar Vašingtonas līguma 4. pantu ikviens NATO dalībvalsts var pieprasīt konsultācijas ar pārējām dalībvalstīm, ja tā uzskata, ka apdraudēta tās territoriālā nedalāmība, politiskā neatkarība vai drošība.

ASV Valsts departaments 14. novembrī ir izteicis atbalstu Varšavai saistībā ar notiekošo uz Polijas-Baltkrievijas robežas. Departamenta Preses dienesta pažīojumā teikts, ka Valsts

sekretāram Entonijam Blinkiem sestdien, 13. novembrī, ir notikusi telefona saruna ar Polijas āriņu ministru Zbigņevu Rau. Valsts sekretārs ir apstiprinājis ASV atbalstu Polijai situācijā, kad Lukašenko režīms cīniski ekspluatē neaizsargātus migrantus, tā radot nopietnus draudus drošībai. "Mēs bažijamies, ka Krievija var pieļaut nopietnu kļūdu, mēģinot atkārtot to, ko darīja 2014. gadā, kad savāca spēkus gar robežu, iegāja suverēnā Ukrainas teritorijā un darīja to, nepatiesi apgalvojot, ka tikusi izprovocēta," sacīja Blinks. ASV arī norādījusi, ka Minska ar savu rīcību novērš uzmanību no Krievijas rīcības pie Ukrainas robežas.

Tikmēr Krievija pie Ukrainas robežas sakoncentrējusi armiju un bruņu techniku, pastāv nopietnas bažas, ka tiek gatavots uzbrukums Ukrainai. 14. novembrī Ukrainas prezidents Vododimirs Zelenskis pažīnoja, ka pie Ukrainas robežām Krievijas pusē atrodas gandrīz 100 000 Krievijas kaņķīru. Iespējams, migranti uz Baltkrievijas Polijas robežas ir arī uzmanība novēršanai, lai Putins brīvāk varētu darboties pie Ukrainas robežas.

Kas notiek uz Eiropas Savienības un Baltkrievijas ārējām robežām?

Kā zināms, gan Latvijas un Lietuvas, gan Polijas robežas ar Baltkrieviju ir arī Eiropas Savienības ārējā robeža. Tādēļ šo trīs valstu robežu šķērsošana un jebkuri incidenti, konflikti uz tām apdraud ne tikai šīs valstis, bet arī Eiropas Savienību.

Trešo valstu pilsoni var lūgt uzturēšanās atļauju kādā Eiropas Savienības valstī, vēršoties tās pārstāvniecībā savas valsts teritorijā. Migrantai no Irakas, Sirijas, Afganistānas u.c. valstīm, kas legāli ieradušies Baltkrievijā, to var darīt arī jebkuras ES valsts pārstāvniecībā Baltkrievijā, bet to viņi līdz šim nav darījuši, bet centušies pāriet robežu nelegāli, izmantojot arī spēku.

Liels migrantu pieplūdums biežiākām ierodas no Stambulas un Bagdādes. Jūlijā sākumā Lietuva pierobežas rajonos izsludināja ārkārtas situāciju. Lai atturētu migrantus, 9. jūlijā Lietuva gar robežu ar Baltkrieviju sāka izklāt dzelonstieplu barjeru. Dzelonstieplu barjera simtiem kilometru garumā gar robežu ar Baltkrieviju, migrantu izmitināšana skolās, telšu pilsētiņu būvēšana – tā Lietuva centās tikt galā ar Tuvo Austrumu un Āfrikas migrantu pieplūdumu, kuri nelikumīgi šķērsoja robežu no Baltkrievijas. Ūdeni, pārtiku un medikamentus gādāja Lietuvas Sarkanā Krusta organizācija. Migrantu plūsmai pastiprinoties, jau jūlijā vidū Lietuva uz robežu ar Baltkrieviju nosūtīja papildu bruņotos spēkus. Situācijai kļūstot arvien nopietnākai, Eiropas Savienības ārējās robežas apsardzi apsprieda gan Eiropas Parlamenta Arīņu, gan Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komitejā. Jūlijā Lietuva vienojās ar Eiropas Savienības robežsardzes aģentūru Frontex par pažīpošanu pie Baltkrievijas izvietošanu pie Balt-

krievijas robežas, pār kuŗu Lietuva ieplūst liels skaits nelegālo migrantu. Augustā Lietuvas robežsargi sāka aizturēt migrantus, kuŗi dadas pāri robežai, un sūtīt tos atpakaļ uz Baltkrieviju. Visas trīs Baltijas valstis arī vienojās par koordinētu rīcību saistībā ar migrantiem.

Migrantai no Baltkrievijas šķērsoja arī Latvijas robežu, un jau augustā pirmajā pusē Latvijā vairs nebija brīvu vietu patvēruma meklētāju izmitināšanai. Latvija 10. augustā izsludināja ārkārtas situāciju pierobežas rajonos Krāslavā, Ludzā, Augšdaugavas novadā un Daugavpilī, un sākās pagaidu dzelonstieplu žoga celtniecība. Tika noteikts, ka robežsardzei būs tiesības lietot fizisku spēku un speciālos līdzekļus, lai nekavējoties atgrieztu personu valstī, no kurās tā ieradusies, nelikumīgi šķērsojot robežu. Šī sakot, kļuva skaidrs, ka migrantu plūsma neapstāsies, ka Lukašenko režīma pārstāvji cilvēkus aicina doties uz Baltkrieviju, solot vienkārši un ātri pēc tam noklūt Vācijā. Tādēļ Latvija un Lietuva migrantus savās valstīs vairs neielaiž – gar robežu ir izvietota gan robežsardze, gan zemessardze, Lietuvā arī armijas daļas. Uz robežas aizturētos sūta atpakaļ uz Baltkrieviju. Šobrīd gan Latvijā, gan Lietuvā patvēruma meklētāju centros uzturas vairāki tūkstoši nelegālo migrantu. Lietuva

pagaidām uzturēšanās atļauju piešķirusi tikai septiņiem migrantiem, ir skaidrs jau tagad, ka to saņems tikai neliela daļa patvēruma prasītāju. Jāpiebilst arī, ka ir migrantai, kuriem ir izdevies robežu šķērsojot nelegāli, viņus nereti jau aiztur Vācijas robežsargi.

Pamatā migrantu plūsma tika novirzīta uz Baltkrievijas-Polijas robežu. Mēģinājumi nelegāli šķērso Latvijas un Lietuvas robežu turpinās, bet tās liekoties ir nelielas migrantu grupas. 7. un 8. novembrī ziņu aģentūras pārpludināja fotogrāfijas un videosižeti ar milzīgu migrantu kolonnu, kuŗā bija vairāki tūkstoši cilvēku, tika lēsts, ka uz Polijas robežu kājām, baltkrievu militāristu apsargātā kolonā dodas aptuveni līdz pieciem tūkstošiem cilvēku.

Novembrī jau divas reizes Polijas robežai noticis īsts uzbrukums, izmantojot lāpstas, balķus un speciālas šķēres dzelonstieplēm, lai apgāztu, salauztu un sagrieztu dzelonstieplu žogu. Jāpiebilst, ka 8. novembrī, kad sākās pirmais lielais uzbrukums Polijas robežai, nofilmētajos videosižetos bija redzami jauni, spēcīgi vīrieši, kuŗiem līdzi bija ne tikai lāpstas un speciālās šķēres, bet arī teltis apmetnes veidošanai. Kādreizējais Baltkrievijas diplomāts un ministrs, kuŗš bija spiests aizbraukt no Baltkrievijas un tagad dzīvo Polijā, un ir iesaistījies baltkrievu oposīcijas darbībā, Pāvels Latuška, tīmekļa izdevumu EUobserver brīdināja, ka Baltkrievija gatavo afgānu un irakiešu kaņķu veterānu bruņotu uzbrukumu veikšanai uz Polijas robežas. "Migrācijas krizi Lukašenko izmanto, lai Eiropas Savienības teritorijā nogādātu cilvēkus, kam ir militārā piederē un kas papildus apmācīti Baltkrievijas terroristu veikšanai," sacīja Latuška. Otrajā uzbrukumā Polijas robežai jau citā robežpunktā migranti izmantoja akmeņus, kas viņiem pievesti klāt, izskanēja arī informācija, ka viņi izmantojuši trokšņa granātas. Lai gan vairākām uzbrucēju grupām vietām izdevās sagraut un pārvaretē Polijas robežu, lielākā daļa nelegālo migrantu pēc tam tika notverti un nogādāti atpakaļ uz Baltkrieviju.

Sākotnējais mērķis – Latvija

Sākoties nopietnajai migrantu krizei, bija bažas, ka nopietnākais trieciens tiks vērts pret Latviju, jo no trīs Baltijas valstīm – Latvijas, Lietuvas un arī Igaunijas – mūsu valstī Krievijas ietekme ir vislielākā, te joprojām dzīvo visvairāk okupācijas laika ideoloģijas ietekmētu cilvēku, ir prokremliksi noskaņoti politiķi un vēlētāji. Turklat Latvija bija ļoti nokaitinājusi Baltkrievijas diktatoru, pasaules hokeja čempionāta laikā Rīgā nomainot Baltkrievijas karogu pret balt-sarkanbalto karogu, kas pirms Lukašenko režīma bija baltkrievu karogs.

(Turpinājums 11. lpp.)

Pašcieņu zaudēt nedrīkst nekad!

Žurnāliste Māra Libeka intervijā Dacei Terzenai (Mājas Viesis)

Māras “territorija” žurnālistikā ir plaša – politika, tiesietas, sociālie jautājumi, bet kā zivs ūdenī viņa ir medicīnas un veselības jomā. Krizes laikā Māras rakstītajam vārdam īpašs svars – kā konsekventam patiesības uzturētajam spēkā.

Kāpēc, tavuprāt, Latvija šoruden ir tik smagā Covid-19 krīzē?

Neveiksmīgais vakcinācijas sākums ar neiepirktajām vakcinām un izmeklēšanu, kuri pie tā vairīgās, bija ļoti slikta zīme, ka arī turpmāk ik uz soļa pavadīs kāda kībele. (...)

Daudzās valstīs jau no paša pandēmijas sākuma plaši informēja arī par vakcīnu blaknēm, bet pie mums to skaidroja, kā šobrīd redzams, nepietiekami. Runāja tikai par sarežģījumiem, kas var rasties uz vienu divām dienām, un tas ir jāpārcieš. Bet cilvēki jau lasa dažādu informāciju. Un tas veicināja, ka Latvijā radās šaubīgo grupa – tai gan nav nekā kopīga ar “antivakceriem”. Šaubīgo Latvijā joprojām ir daudz. Tikai tagad Saeima pierēmusi likuma grozījumus par valsts financiālu atbalstu cilvēkiem, kuriem pēc vakcinācijas radušās blaknes. Bet šiem ļaudim, tāpat kā onkoloģijas pacientiem pa “zaļo koridoru”, jābūt iespējai nekavējoties nokļūt pie ārsta. Tas politiķiem ir steidzīgi jāatrīsina. (...)

Ko esi secinājusi par mūsu sabiedrību krizes laikā?

Kritiskās vēsturiskās situācijas Latvijas tauta vienmēr spējusi mobilizēties. Es biju iedomājusies, ka arī tagad būsim diezgan vienoti. Diemžēl ne. Cīņu par valsts neatkarību uztvērām kā kopīgu lietu, bet savu veselību uzskatām par privātu, ar pārējo sabiedrību nekādi nesaistītu jautājumu. Bet nu izrādījies, ka ir gan saistīts, turklāt ļoti tieši! Jo mana bezatbildīgā rīcība, kuras sekas pats varu pat neizjust, iespējams, klūst nāvējoša citam cilvēkam. (...)

Kāda ir mediju, mūsu, žurnālistu, profesionālā atbildība, īpaši šobrīd, kad visapkārt ir tik daudz melu un dezinformācijas?

Lai cilvēkiem nenobruktu psiholoģiskais līdzsvars, žurnālistiem nevajadzētu fokusēties tikai ap negatīvām un šokējošām ziņām, bet konstruktīvi analizēt notikumus, meklējot risinājumus.

Kā tu pati dzīvo cauri šim laikam? Ko esi atklājusi par sevi?

Nākamgad martā taču būs jau divi gadi, kopš dzīvojam pandēmijā. Jā, varu teikt, ka diezgan ātri un viegli pierodu pie apstākliem – darbojos galvenokārt virtuālajā vidē. Bet pierast var tikai tad, ja priekšā ir cerība. Man šķiet, ka vienmēr spēju atrast kādu cerības staru, piemēram, ka līdz nākamā gada februāra beigām situācija uzlabosies. Būs vairāk sauļes, un varbūt sagaidīsim arī šā vīrusa klinisko nāvi!

Vai pievēršanos medicīnas tematikai, pirmkārt, nav sekmējīgas, ka tavs vīrs Guntis ir ārsts?

Jā, viņš ir strādājis par onkologu, traumatologu un anesteziju-reanimatologu. Ārsta virs-

valku novilka, jo nespēja vienlaikus būt politikā un medicīnā, kad viņu ievelēja par Aizkraukles rājona priekšsēdētāju pēc pašvaldību vēlēšanām, kuriem viņš kandidēja no Tautas frontes saraksta. Starp citu, to nekādi nesaproto attiecībā uz tagadējo Saeimu – kā var būt ārsts uz pilnu slodzi Stradiņa slimnīcā un vienlaikus deputāts? Tad viens no šiem darbiem ir *haltūra!* (...)

Bet mana pievēršanās medicīnas tematikai notikusi it kā pati no sevis, bez īpašas piepūles. Agrā jaunībā, draudzējoties ar Gunti, redzēju, kā top jaunie ārsti, pēc tam – kas un kā notiek Aizkraukles slimnīcā. Arī daudzi ģimenes draugi ir ārsti. Tāpat kā ministriem ir biroji ar atbilstošiem speciālistiem, tāpat arī žurnālistam līdzās jābūt cilvēkiem, kas palīdz saprast procesus. Un man tādi ir. Viens no viņiem bija profesors Guntars Pupelis, kurš Rīgas Austrumu slimnīcā vadīja Vispārējās ķirurgijas kliniku, tagad diemžēl jau Mūžībā. Bieži sazinos ar Balvu ģimenes ārsti Ligu Kozlovsu. Arī Stradiņa slimnīcā un reģionos ir pieredzējuši ārsti, ar kuriem sadarbojos. Pandēmijas laikā esmu sazinājā ar infektologiem, apmainījāmies viedokļiem. Diezgan daudz lasu medicīniskos žurnālus, tostarp, “Nature”, “The Lancet”. Viena lieta ir aizskriet uz preses konferenci, cita – mani kontakti, kas izveidojušies ilgu gadu gaitā. Mans zelta cilvēku loks, ar kuriem varu konsultēties jebkurā brīdi un kuri, protams, cel manu profesionālo limeni.

Vai, redzot to, kā šodien mainījusies mediju vide un cik sīvi par savu lasītāju jācīnās drukātajiem izdevumiem, tu izvēlētos atkal kļūt par žurnālisti?

Godīgi sakot, laikam neizvēlētos gan. Jo mana iecere bija studēt jurisprudenci. Taču sākotnējā izvēle bija pavisam traka – stājos toreizējā Latvijas Valsts konservatorijā, lai apgūtu speciālitati – masu pāsākumu režisors. Bija milzīgs konkurs, jākārto astoņi eksāmeni, vajadzēja runāt no skatuves, pat dziedāt. Mēs, divi vidusskolas absolventi, izturējām līdz galam, tikām tā saucamajos kandidātos, proti, ja kāds no pieredzējušākiem studiju pretendentiem pārdomātu. Taču man tuvi cilvēki mēdza vaicāt – nu, kur tu strādāsi? Kādā klubīnā? Kam tev to vajag? Sapratu – viņiem taisnība. Jau skolas laikā klases audzinātāja man teica – tu varētu būt laba advokāte, jo bieži metos palīgiem, kuŗi nokļuva krustugunis. Iet uz juristiem tomēr nobijos. Domāju – lai būtu žurnālistika, man taču labi padodas sacerējumi... Protams, ātri sapratu, ka ar veiksmīgiem sacerējumiem tai maz sakara. Nenožēloju, darbs ir interesants, un, iespējams, ja būtu juriste, gribētu būt žurnāliste...

Taču manu jaunības vēlēšanos ir piepildījusi meita Lelde. Viņa pārsteidzoši mērkītieci jau viendusskolas pēdējās klasēs virzījās uz to, lai kļūtu par juristi. Brauca uz Lielbritaniju mācīties angļu valodu, jo bija izlēmusi studēt jurisprudences programmu, kuŗu ieguva pietiekami daudz piere-

Māra Libeka: “Kritiskās vēsturiskās situācijās Latvijas tauta vienmēr spējusi mobilizēties. Es biju iedomājusies, ka arī tagad būsim diezgan vienoti. Diemžēl ne. Cīņu par valsts neatkarību uztvērām kā kopīgu lietu, bet savu veselību uzskatām par privātu, ar pārējo sabiedrību nekādi nesaistītu jautājumu. Bet nu izrādījies, ka ir gan saistīts, turklāt ļoti tieši! Jo mana bezatbildīgā rīcība, kuras sekas pats varu pat neizjust, iespējams, kļūst nāvējoša citam cilvēkam.”

toreiz Latvijas augstskolas nepieciešamību. Salīdzinot ar to, cik vienkārši par patstāvigi praktizējošu juristu var kļūt Latvijā, Lielbritanijā tas ir grūts un smags ceļš – līdzīgi kā ārstiem. Lelde bakalaura gradu ieguva Kembridžā, Anglijas Ruskina universitātē, pēc tam studēja maģistrantūrā Vines Universitātē, kur ieguva maģistra gradu Eiropas un starptautiskajās uzņēmējdarbības tiesībās. Pārcēlās uz Latviju, dabūja stažiera vietu Eiropas Komisijas pārstāvniecībā Rīgā, kur pēc laika piedāvāja pastāvīgu darbu. Vēlāk, pārliecīnoties, ka Latvijā iespēju griesti nav diezko augsti, devās uz Londonu, kur uzsāka jurista kvalifikācijas kursu. Tas ir obligāts universitātes kurss, kas jānokārto vieniem, kas vēlas pēc augstskolas pabeigšanas iegūt jurista kvalifikāciju. Mācības un eksāmeni esot bijuši nesalīdzināmi grūtāki, nekā studējot iepriekš pieminētajās augstskolās. Pēc tam strādāja vairākās jurisprudences firmās, līdz ieguva pietiekami daudz piere-

dzes un zināšanu, lai varētu reģistrēt sevi kā juriste Lielbritanijā. Tas prasīja gadus un ļoti lielu pacietību.

Tātad Lelde dzīve būs saistīta ar Lielbritaniju...

Viņa ļoti bieži kopā ar draugu Ianu brauc uz Latviju. Tā nu mums ģimenē notiek – arī viņš ir ārsts. Domāju, var pienākt brīdis, kad Lelde ar Ianu gribētu pārcelties uz Latviju – viņam ļoti patik mūsu zeme, viņš par to jūsmo, tāpat kā daudzi ārzemnieki manā paziņu lokā.

Tu dzīvo izcilā Latvijas vietā – netālu no Kokneses pilsdrupām, kur Pērse ietek Daugavā...

Jā, mūsu mājas ir kādreizējā Bilstiņu ciemā, kas pēc pēdējās administratīvi territoriālās reformas, tāpat kā daudzi citi, ir izsvītrojis no Latvijas kartes. Bet mēs, vietējie iedzīvotāji, tam nelaujam vienkārši zust, pat plāksnīti ar ciema nosaukumu redzamā vietā esam uzlikuši. Tā ir vieta, kur Latvijas brīvvalsts laikā dzīvoja cienīti un nopelnīniem

bagāti cilvēki – profesori, augstskolu mācībspēki, mākslinieki – viņiem valsts par ieguldījumu sabiedrības labā dāvinaja zemi. Tur viņi būvēja savas mājas un vasarnīcas. Gar Pērses krastu bija daudz skaistu namu, pirms, ceļot Plāviņu spēkstaciju, visu applūdināja. Bet dažas ēkas vēl ir saglabājušas. Mums kaimiņos vēl, piemēram, ir Jāņa Endzelina “Nāka”, palikuši Konrāda Ubāna mājas pamati. Šai vietai ir aura. Bieži ir tā – kaut kā nerakstās un nerakstās, bet, kad aizeju līdz Daugavai ar skaisto skatu uz Kokneses pilsdrupām, virsraksts nokrīt kā no gaisa. Un galvā attīstās raksta tēma. Tam palīdz dabas un ūdeņu atspulgs sirdī un prātā.

No kā esi mantojusi savu asprātīgo, dzīvīgo garu?

Domāju, no tēva. Viņš bija pretrunīga personība. Mira salīdzinoši agri, septiņdesmit gadu vecumā ar plaušu audzēju. Tēvs mani ir skolojis gan gudrībās, gan nešpetnībās. Jaunībā viņu vilināja bohēma, iestājas juristos Latvijas Universitātē, no otrā kurss viņu izlidināja, jo pārāk interesējās par lietām, par ko labāk nevajadzēja. Tēva paziņu lokā bija daudz cilvēku, kurus padomju vara bija represējusi. Mana krustmāte, viņa māsa, tēvam veda grāmatas no Valsts bibliotēkas slepēnajiem fondiem, viņš tās bija krietiņi salasījis. Bet mana mamma bija skolotāja, vienu brīdi arī pionieru vadītāja. Un tad es biju lieciniece “ideoloģiskajām nesaķņamām” mūsu ģimenē. Un mana pieaugšana izvērtās gana pretrūniga. Tēvs mācīja vienu, mamma – otru. Tas ietekmējis, ka manā raksturā vienlaikus ir gan šerpums, gan piekāpība.

Kādreiz biju krietiņi radikālāka, bet ar gadiem asumi noplok. Piešlipējas, un paliec tāds piezemētāks. Bet vienu gan – nekad nedrīkst pazaudēt savu pašcieņu.

To mūsu tautai noteikti stiprina Latvijas kino vēsturē visvairāk skatītā filma “Dvēselu puteinis”, kurā tapusi, arī pateicoties tavam entuziasmam un pašaizlīdzībai.

Jā, šis projekts, kas dzima “Latvijas Avīzes” sienās, izdevās! Bija daudz skauģu, kuŗi uzskatīja, ka šāda mēroga darbs nav nepieciešams. Saeima gan mūs, idejas autori, atbalstīja uzreiz. Sākoties idejas izstrādei, konsultējoties ar kinokritiki Valentīnu Freimani, jo Latvijas kino nozarei jau nebija nekādas pieredzes, kā uzņemt kārja filmas. Tikāmies ar “Dvēselu puteņu” autora Aleksandra Grīna mazmeitu Noru Romani. Taču ceļš līdz rezultātam bija ļoti akmeņains. Meklējot filmā lidzfinansējumu, kopā ar filmas režisoru Dzintaru Dreibergu piedāļāmies neskaņāmā sarunās. Lieki nebija jāpārliecīna galvenie līdzfinansētāji – uzņēmums “Depo”. Šie latviešu uzņēmēji ieguldīja ļoti lielu naudu, lai filma taptu. Un mēs redzam, cik cieņpilni “Depo” sevi atkal apliecinā pandēmijas laikā – ar ziedu sirdi ārstiem u. c. aktivitātēm. Viņi ir īsti Latvijas patrioti.

(Turpinājums 9. lpp.)

TRIMDAS PERSONĪBU PAŠPORTRETI

RITA LIEPA

Skicējot pašportretu, vispirms uzzīmējās deguns. Īsts ģēnija numura deguns, kas liecina par vismaz divām personībām vienā. Bet vai tas mans? Drīzāk atgādina šī krajuma redaktori! Pašnāpu ar ironisku smīnu, pārjumju ar mūku pieri, kuŗā ieslīdejušas zaļganās acis, uzmetu virsū bereti – mākslinieka atbildi pasaules stīvajām plātmalēm – un, lūk, Teodors Zeltiņš!

Augumā starp Nujorkas rakstniekiem staltākais, viņš reizē arī visdrosmīgākais un, ja vien ne runā ar degvīna muti, satricē pasaules viltu un liekulibā kā ar zobenu. Vītalitāte? Principi? Viņš vienkārši ir dzīvs! Viņam nepieteik ar *cogito – ergo sum*, viņam jāsauc: spurojos – tātad esmu! Reizumis viņa cīņas gars trāpa ļaunuma pūkiem, kas izrādās tikai papīra dekorācijas. Parasti viņš gan tēmē melniem tintes bruņiniekiem, kas nomāc latviešu literātūru. Ir viņam arī savi ienaudzieki – liekulība un varmācība, kādēl viņš pa laikam uzbrūk dažām sludinātājam un visiem policistiem. Ja cīņa jāzaudē, ģēnija degunnumurs tādēl nemainās, kā jau tas bijis arī citos gadu simtenos. Pieklājīgi cilvēki, kas saka to, ko nedomā, gribētu viņu "audzināt", draugi varbūt "nomierināt". Bet šāda iedirkstēšanās liek viņam vēl slipāk pašķiebt dzejnieka bereti un vēl īpašu reizi kādā viegli šokējama sabiedrībā būt "de-linkventam". Kā kājas saslējies lauva viņš tad purina sava sabiedriskā sprosta durvis. Taču pēdējos gados viņa cīņas spars visistāk izlauzies rakstīšanā: Teodors Zeltiņš ir vienīgais profesionālais latviešu rakstnieks Amerikas austrumu krastā.

***

Nujorkas debesskrāpju galotnēs, pazemes vilcienu tunelos viņa nepazudis. Pa visiem ceļiem, arī tiem, kas ciemiem liekas labirinti, viņa staigā droši un

taisni vien, mūsu dzejnieču Justīcija. Taču viņas acis neaizsietas, jo dzejnieces spriedumam, kaut arī viņai juristes izglītība, jābūt subjektīvi objektīvam. Žests, lepna sirds, skolots prāts ir viņas ierocis. Ar tiem Karola Dāle iekārotu pasauli – ja vien nebūtu dzejniece. Bet pasaule iekārojusi Karolu Dāli. Nav nekā uz zemes lodes, kas viņu nesaistītu, un viņa pirmā uzkāps uz mēness. Bet mēs klausīsimies viņas referātā, kur mēness būtība būs izgaismota ar visiem planķumiem.

Tā ir viņa – Karola Dāle – kas glābji sieviešu slavu (vai neslavu) logiskā domāšanā, kad acenēm vienā rokā, ar otru eleganti žestīkulējot, viņa klausītājiem illustrē problēmas – pagaidām šīs planētas. Tā ir viņa, kas, noklaušoties latviešu literātu vārdū cīnījos, pašķir sabirušo argumentu kaudzi un izvelk vienu – skabargas lielumā un piespiež visus pie sienas kā ar paukotāja rapieri. Tā ir viņa, kas aizstāv viņus, ko citi nopulgo, un ja dzenīlmenim, kavalierim un bruņniekam būtu sieviešu kārtas galotne, tad viņa jau sen būtu šos titulus ieguvusi. Daudzināts ir Karolas Dāles temperaments, kas reizēm saslejas viesuļaukas

spēkā, paceļot gaisā mājas ar to īpašniekiem un visiem ciemiņiem. Tad mēs sargājam savas vīna glāzes, lai nepārplīst, un saucam: "Priekā!"

Pirkstu trīsstūri iespraudis cigareti, ar domu horizontālēm pierē, viņš sēd – viegli un ērti nometies, sēd – pie vienām un tad atkal pie citām kājām. Otra roka, ar vīna glāzi, apsveic vai apstrīd kādu izteiktu domu. Šī dzejnieka mājā gaiss ir pilns domu šķīstoņas (ja domām ir spārni) un dūkoņas (ja domām ir motori). Domas kā bumerangi atlec piederīgajās pierēs, jo neviens nevienu ne par ko nav pārliecinājis. Bet ir piespriestas anatomiskas elles mocības vienīm, kas, milzīgā piepūlē pakalpot publikai, noniecina latviešu gaumi un inteligēnci un publicē nedzeju.

Pats Gunars Salinš, kīldu izgudrs rosinātājs, bīstamu garu saucējs, nu mēģina ļīvniekus nomierināt – samta acīm, samta vārdiem. Viņš mīl argumentus argumentu pēc, redz pasaulē tūkstoš taisnības, pats būdams diplomēts dvēselu pētnieks un citu dvēselu skolotājs. Tak savas īstās domas viņš bieži paslēpj aiz niekkalbīgām frazēm, kas kaitina draugus – vēl vairāk drau-

dzenes. Viņš izskatās pēc askēta, un šķiet, ka kabatas tam cauras. Bet reiz tur bija sešdesmit dzejoli, kas tagad iekļuvuši grāmatā. Taču ir jau atkal vesela rinda jaunu, jo tas ir tā:

*Kopš kādas bērnības dienas
Cik reižu ar tīti cīnos,
Tās smaržai uzsitas lidzi
Dziesmas, kas kiršu vīnam.*

***

Viņas krāsa ir zeltaina – acīs, matos, tērpos. Viņas kustībās nav apļuma, bet trīstūri, rombi un gotiskas smailes. Viņai piestāv, kā lidzi izaugušas, astoņas sudrabas aproces un ap galvu vīts indiešu turbāns. Viņa raksta pasakas par pasakām, liek sienāzim lēkāt Nujorkas debesskrāpi, vārdus kļot kā dārgakmenus zeltā. Un viņas pasakas izklausās kā īstenība – vienīgā un iespējamā dzīve. Viņu mīl bērni un dzejnieki, nesapro tie, kas tādi nevar būt. Viņai patīk braukt tālos ceļos ar auto, slīdēt ar laivu, pacelties lidmašīnā vai vismaz pārlēkt grāvīm. Kāda cilvēka dzīvē viņa spējī uzsvirkt kā brīnumsvecīte un izdziest, lai dzirkstītu citā zarā, citā pilsētā un citā zemē. Cilvēki, ja tie krāsaini, slid viņai caur pirkstiem kā krelles – katram brīdim sava krāsa. Nujorkas kafejnīcā starp modernām gleznām viņa sēd kā Tones zīmētais Mudītes Austriņas portrets, reizē būdama Piebalga, Rīga un Pasaule, liela jūsmotāja un liela smējēja, mūsu nemiera gars, zelta monogramma – M. A.

***

Viņas istabās vienmēr ir vēsa sniega gaisma vai mēness. Un tikai ļoti karstās vasaras dienās mēs, Zentas Liepas draugi, ie-nirstam pie viņas kā zaļganā, dzidrā dzelzīmē, kur esam tad tintes zivis, astoņķai, koraļļu čemuri un kazragi, bet viņa mūsu vidū – nāra ar garjiem, bālgzelteniem matiem, kā no sava vīra gleznotām ģimētnēm iznirusi. Dzeja no viņas lūpām

tūdal pārvēršas dzintarā un nogulst jūras dibenā, kamēr draugu vārsmas skraida un zībsnī kā zelta zivtiņas.

Ziemā, šķiet, tikai pie Zentas ir īstie svētki – ar aizsalušiem logiem, zilzaļu egli, maizes un ābolu smaržu, mājā, kā Skalbes pasakā. Viņa negrib – kā mēs citi – plīvot pa pasauli, meklēt nezināmo, vilties zināmajā, mal-dities un nekur nenoklūt. Viņa atgriežas sevī, pirms no sevis izgājusi. Viņa paceļ tiltus, pa ku-riem mēs trokšņaini aizgājuši. Mums bija labi pie viņas, bet nu mēs atkal gribam starmešus, kas žīlbina, un mūziku, kas kliedz. Mēs gribam mirklī kļūt akli un kurli, lai pēc tam brīnitos, ka varam dzirdēt, redzēt vēl krā-saināk. Mēs brāžamies pa pasauli, klūpam un pieceljamies, bet dzejniece rāmi brīnās: kādēl jāklūp?

Pašportrets? To varētu zīmēt tikai tādu: pieci acīm, divi degu-niem, vismaz trim mutēm. Ma-zāk – un tā būtu poza, ar gais-mām radīta mirklā noskaņa, tīkams māns. Īstam pašportretam vajadzētu ietvert visus "es" – to pašu galveno, kas dzīvo, lai lasītu grāmatas vai kuģotu pa pasauli, un tos sīkākos, kas ro-talājas ar rakstāmmašīnu, nevie-tā sarāj bērnu, neatbild draugu vēstulēm, vēlas, kaut diendienā nebūtu jāgatavo pusdienas.

Bet vai nav tā, ka paši saredzam tikai savu atspīdumu? Rāmos ūdeņos, greizos spoguļos, citu cilvēku acīs? Man patīk atspī-dums stiklā, kas klāj Ojāra Štei-nera "Pārdomas". Bet ja man lautu patiesi izvēlēties gleznu,

kur uz visiem iekļaut savu li-dzību, tad es iejetu Matisa "Ma-zās zilās istabas" zilajās, zaļajās un melnajās krāsās un apsēstos pie zilā galda kopā ar zilo sie-vieti un zilo bērnu, lasīt balto grāmatu zilā klusumā.

(Turpināts no 8. lpp.)

Vēl jāpiemin architekts un uz-nēmējs Uldis Pīlēns. Bijām sag-a-tavojuši prezentāciju un noska-ņojušies uz lielu pārliecināšanu, bet Pīlēns paklausījās piecas mi-nūtes un teica – atbalstu! No viņa filmai saņēmām ļoti apjomīgu summu.

Esmu bieži domājusi, arī lasot vēsturiskus darbus, ja tagad ras-tos nelabvēlīgs pavērsiens Latvijai, vai būtu daudz cilvēku, kas dotos aizstāvēt Latviju? Brīvprātīgi atdotu dzīvību Latvijas vārdā? Un pēc filmas sapratu, ka jā. Redzot vairāk nekā trīs tūkstošus brīv-prātīgo, tajā skaitā jaunus puišus, kas piedalījās kauju skatos, pārlie-cinājos, ka nav par ko uztraukties, noteiktī būs tādi cilvēki.

Jūs abi ar Gunti katrs par savu devumu esat novērtēti ar

Triju Zvaigžņu ordeni...

Mēs par šo tematu tā īpaši nekas neesam runājuši. Esam bijuši gandarīti – bez vārdiem. Reizēm klusums ir svarīgāks. Guntim ordeni bija paredzēts saņemt 2020. gada 18. novembrī, man – 2021. gada 4. maijā, bet pandēmijas dēļ tas notika ar vienās dienas starpību – man to pa-sniedza 20. augustā, bet Guntim – 21. augustā.

Kādā noskaņā un ar kādām pārdomām aizvadīji nu jau 103. Latvijas dzimšanas dienu?

Nav valstij svarīgāka uzdevu-ma par demografiskās situācijas uzlabošanu, jo Latvija dzimstības ziņā ir sasniegusi absolūto mi-nimuma rekordu. Tie divi miljoni eiro, ko deputāti tagad cenšas sadalīt kaut kādām kvotām, bija

jāatdod ģimenēm ar bērniem, nevis jāiegulda betonā.

Arī administratīvi territoriālā reforma visticamāk veicinās ie-dzīvotāju skaita samazināšanos, jo, ja cilvēkiem divarpus reižu ir sarukušas iespējas piedalīties sa-vas valsts demokrātiskajos proce-sos, tāpēc ka tiesi par divarpus reizēm ir samazināts deputātu skaits pašvaldībās un patlaban notiek demokrātijas procesu ab-solūta centralizācija, atgrūzot no tiem pagastu cilvēkus, tad tas ap-draud vēlmi degt un cīnīties par savu valsti un spiež to atstāt. Centralizācija ir naidnieks parlamentārismam, ved pie valsts pamatu graušanas, to savā laikā ne reizi vien ir uzsvēris, piemēram, vācbaltiešu politikis un žur-nalisti Pauls Šimanis, ievērojama

personība ne tikai Latvijas un Baltijas mērogā, bet visā Eiropā.

Valsts svētku dienās tās ir skum-jas atzījas, bet par tām nevar ne-runāt, jo atsveinātība starp varas politiķiem un tautu arvien uz-nem apgriezienu. Žurnālista sū-tība taču ir cīnīties par sociālu taisnību un augstāku cilvēcību, un ceru, ka kopā ar amata brāliem un māsām izdosies šajā ziņā tomēr panākt kādas pozitīvas pārmaiņas.

UZZINAI

Māra Libeka zināšanas papildi-nājusi Dāniju, kur ieguvusi Ziemē-valstu informācijas centra stipen-diju, lai pētītu vides tēmas.

Stipendijas Zviedrijā un Somijā, lai celtu profesionālo līmeni par veselības aprūpes tēmām.

Neilgi pirms pandēmijas iz-

glīojās Taivānā par medicīnas tematiku.

Strādājusi "Telefilma-Rīga", laik-rakstā "Elpa", žurnālā par infor-mācijas tehnoloģijām "Sakaru Pasaule", publikācijas diasporas laikrakstos "Brīvā Latvija" un "Laiks".

Nominēta nacionālajā līmenī Eiropas Parlamenta žurnālistikas balvai par publikācijām, kas vei-cinājušas Eiropas Savienības in-stitūciju vai politikas izpratni.

Latvijas Žurnālistu asociācijas "Izcilības balva 2018".

Triju Zvaigžņu ordeņa virsniece.

Žurnālu "Mājas Viesis" varat pa-sūtināt abonesana.latvijasmediji.lv/abonesana

Pateicamies par sadarbību šīs publikācijas tapšanā!

Pašcieņu zaudēt nedrīkst nekad!

CITUR IZLASĪTS

Edvards Lūkass pirmajā vietā liek politisko vienotību

Pazīstamais britu politikas pētnieks Edvards Lūkass vadīja gadskārtējās "Rīgas konferences" ievadlekciju ar Latvijas un Igaunijas ministru prezidentiem. "The Economist" analītikis ir "Rīgas konferences" pastāvīgais dalībnieks un Baltijas valstu draugs.

Vai ASV prezidenta Baidena atbalstītā pasaules demokrātiju tikšanās joprojām ir dienas-kārtībā? Jūs esat aizstāvējis redzējumu, ka Baltijas valstis, ziemeļvalstis un Polija militāros izdevumos tērē vien 10 miljardus eiro mazāk nekā mūsu kaimiņš aiz Zilupes, lai arī mums ir puse no Krievijas ie-dzīvotāju skaita?

Pirmkārt, man liekas, tas ir nepareizi, ka Baidena administrācija nav pievērsusi pienācīgu uzmanību pasaules demokratiju galotņu sanāksmei. Pēc 2020. gada ASV vēlēšanām bija fantastiska iespēja izveidot "globālu savienību" pret korupciju un vēlēšanu viltošanu, kur Rietumu finanču institūcijas vērstos pret diktatoriskiem un korumpētiem režīmiem. Diemžēl šī iespēja netiek izmantota. Decembri ir paredzēta demokrātijas galotņu tikšanās Zoom lietotnē, bet kleptokrātiskie režīmi un Ķīna ne-lauj mums brīvi elpot. Tāpēc būtu labi, ja mēs varētu šādu tikšanos noorganizēt. Diemžēl eiropieši nav spējuši rast saskaņu ar amerikāniem Indijas un Klusā okeana reģionā, un tas neļauj mest drošus tiltus pāri Atlantijai.

Vai, runājot par eiropiešiem, domājat vāciešus, frančus vai plašākā nozīmē?

Domāju gan nacionālo valstu, gan Eiropas Savienības (ES) nozīmē. Piemēram, Lietuva ar savu rīcību Taivānā ir radusi dzirdīgas ausis ne tikai Vašingtonā, tagad līdzīgi rīkojas jaunā Čehijas valdība. Tāpēc tie ir pie-

mēri par Eiropas Savienības da-lībvalstu rīcību, tad vēl mums ir Eiropas Parlaments, kas strādā, lai apturētu ES – ĶTR tirdzniecības un investīcijas ligumu, kā arī apturētu ķīniešu Huawei līdzdalību ES G5 tiklojumā. Bet, runājot par nākotni, ja ES dalībvalstij būtu jūras spēku kuģis, kas varētu izbraukt caur Taivā-

nas šaurumu, šādi atgādinot ĶTR par jūras tiesībām un navigācijas brīvību, tas būtu labi. Nav tādu lietu, ar kuriem ES nevarētu palīdzēt Ķīnas Republikai (Taivānai), un, jo vairāk eiropiešu to darītu, jo nopietnāk amerikāni mūs uztvertu. Sevišķi, domājot uz priekšu, kur eiropieši nevar īsti iztikt bez ASV drošības garantijām Eiropas perifērijā.

Šādi esam nonākuši līdz diskusijai par 2% aizsardzībai no IKP. Baltijas valstis ir veikušas savus mājasdarbus, bet vai to maz var sasniegt, sevišķi domājot par nākotnes tehnoloģiju un mākslīgā intelekta izainājumiem?

Kāda jēga 2% no IKP aizsardzībai, ja sabiedrībā valda nesa-kaņas vai pati valsts nav pietiekami elastīgi?! 2% nav īsti labs indikators, bet labāka mums pašlaik nav. Mēs zinām, ka Somija tērē aizsardzībai 1,8%, bet kā tā šos līdzekļus izmanto! Somija turpmāk izmantis vairāk nekā 2% no IKP, bet Somija šobrīd ir atslēgas uz Arktiku. Kopumā esmu nobažījies par hibrīdapraudējumiem mūsu informācijas, tautsaimniecības un juridiskajām sfērām. (...)

Tagad jūs plānojat startēt Lielbritānijas vēlēšanās Londonā. Kādas paredzat Lielbritānijas nākotnes attiecības ar ES, kā, jūsuprāt, sekmēsies ar globālās Lielbritānijas mērķu sasniegšanu pēc izstāšanās no ES?

Domāju, ka Lielbritānija ir joprojām nozīmīgs spēks ar ie-vērojamu tautsaimniecību un vienu no Eiropas lielākajām militārajām lielvarām. *Breksits* ilgtermiņā ietekmēs mūsu tautsaimniecības izaugsmei un mūsu attiecības ar ES partneriem. Paradoši, bet *breksits* ir palie-linājis Apvienotās Karalistes militāro iesaisti kontinentālajā Eiropā. Šeit, Baltijas valstis, mēs esam vadošā valsts apvienotajā kaujas grupā Igaunijā, Lielbritānija ir vadošā valsts Ziemeļu grupā. Šādi mēs risinām *breksi-ta samezglojumus*, sadarbojāmies ar ziemeļu un Baltijas valstīm, darām lietas, kurās šīm valstīm ir abpusēji izdevīgas, šādi uzlabojot politiskās attiecības.

Mēs esam pametuši ES, bet ne Eiropu.

Tāpēc globālās Lielbritānijas mērķi tiek patiesi sasniegti, jo mums ir gan tehnoloģiju, gan finanču, gan izlūk-informācijas spējas, kurās, esot ES dalībvalsts statusā, bija at-stātas novārtā. Tāpēc tagad pēc AUKUS (trīspusejā Austrālijas, Apvienotās Karalistes un ASV savienība) pazinojuma bija vairāk nekā loģiski, ka Lielbritānijai nepieciešams aizstāvēt savas intereses arī Indijas un Klusā okeana reģionā. (...)

Lielbritānija Eiropas kontinentā ievērojami veicinājusi sadarbību ar Ukrainu kuģubuvē, ar Turciju – militārajā jomā. Vai varam paredzēt lie-lāku Lielbritānijas iesaistišanos Centrāleiropā?

Centrāleiropa nav Apvienotās Karalistes uzmanības loka. Noteikti Melnās jūras reģions un Triju jūru sadarbības formāts, jā. Lai arī Triju jūru sadarbības ietvaros ir potenciāls, diemžēl jāsecina, ka šis formāts līdz šim nav tīcis tālāk par skaliem pa-zinojumiem un dažiem veiksmīgi novadītiem mazāka mē-rogā sadarbības projektiem. Esmu pārliecināts, ka Japānas, Taivānas vai Lielbritānijas uz-ņēmumi būtu ieinteresēti sa-darboties celtniecības, kiberdro-šības vai finanču tirgos, diemžēl esmu bijis pārlieku optimistisks par Trīs jūru potenciālu, tāpēc esmu apbēdināts par šodienas sadarbības plānu izpildi.

Sobrīd piedalāties vēlēšanu kampaņā, novēlu veiksmi! To-mēr sena paruna saka, ka viens nav kaņotājs, tāpēc – vai jums ir pietiekami daudz domubiedru, kuri varētu dot piemesumu politiskajiem izaicinājumiem?

Atceros, ka pirms gadu desmitiem, kad rakstīju par kleptokratiju Krievijā, es jautāju kādam parlamenta priekšstāvām Vestminsterā, ko īsti Lielbritānija dara, lai cīnītos ar klepto-kratiju? Uz to šis politiķis man atbildēja ar pretjautājumu, kas tas par vārdu "kleptokratija", jo viņš tādu nepazīstot! Šī cīņa ar naudas atmazgāšanu ir ilgstoša, un labi saprotams, kādu īaunu-mu tā ir nodarijusi Afrikas un Austrumeiropas valstīm.

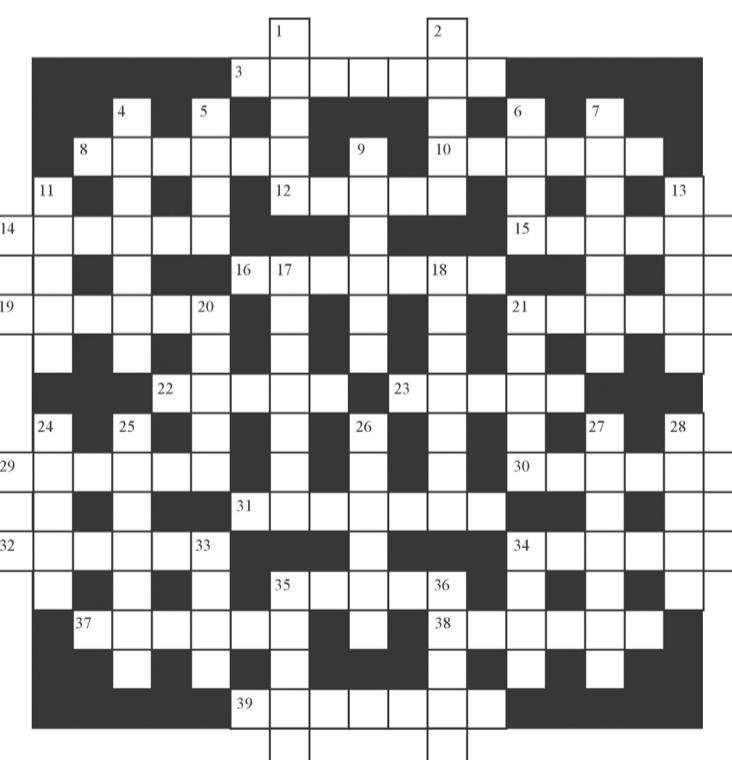
Lai jums izdodas! Tagad pē-dējais jautājums – kādi joprojām ir Baltijas valstu politiku vai militārpersonu mājasdarbi?

Tie ir divi abstrakti vārdi – uzticība un taisnība. Tā ir uzticība citiem sabiedrības locek-liem un pārvaldes institūcijām, uzticība starp institūcijām un valstīm, jo tā ir tā līme, kas satur mūs kopā. Un otrs ir taisnība, ka mēs piekritam viens otram, ka tas, kas notika vakar vai šodien, reāli notika, un mums nenāk prātā to apšaubīt. Mums ir dažādu paciņu loki, bet, ja šajos dažādajos lokošos mēs spējam pre-toties meliem un sazvērestībām, lai cik saldi un ticami šie meli izklausītos, tad viss kārtībā. Šādi mēs palīdzam sev būt garīgi ve-seliem, palieinām savu perso-nisko un valsts drošību.

No politologa Veiko Spoliša intervijas, kas publicēta Latvijas Avīzēs pielikumā *Zemessargs* 2021. gada 2. novembrī

KRUSTVĀRDU MĪKLA

Sastādījis KĀRLIS PĒTERSONS

Līmeniski 1. Konditorejas iz-strādājums. 4. Darvas destilācijas atlikums. 6. Krodziņš Italijā. 7. Musulmanu galvassēgas. 8. Apdzīvota vieta Bauskas nova-dā. 10. Valsts, kurai ir kolonija. 13. Kazrags. 15. Sešrindes. 17. Paralelograms, kam visas malas ir vienādas, bet lenķi nav taisni. 19. Persona, kas ar iemīloto sporta veidu nodarbojas negūs-tot materiālus labumus. 20.

Lietpratējas. 22. Rotaļa. 23. Noteikts, stingrs. 26. Lielākā upes osta Kongo baseinā. 29. Īsstobra šautenes. 30. Pilsēta ASV, Džor-džijas pavalsts administratīvais centrs. 31. Apdzīvota vieta Ogres novadā. 32. Pilsēta Kanadas rie-tumos. 33. Antilopju dzimtas dzīvnieks. 34. Liela ģimene. **Stateniski** 1. Šāviņš ar apaļo līdzījumu. 2. Duncis ar trīšķautīnai asmeni. 3. Pulks-

teņa mechanisms ar rēgulēja-mu svārstu, kas dzirdami atzīmē nelielus laika sprīzus. 4. Slepēni, nosacīti vārdi vai frazes, ko lielo savējo atšķiršanai no svešajiem. 5. Darīt zināmu mutvārdiem. 7. Veikls panēmiens. 9. Varoņpoēma. 11. Francijas valdījuma, sala Karību jūrā. 12. Sporta veids. 14. Vairākkārt stingri pavēlēt rīko-ties. 16. Viedoklis, skatījums. 17. Veikls, darbīgs. 18. Latviešu rakstniece (1905–1981). 21. Pil-sēta Zviedrijas dienvidrietumos. 23. Spožākā zvaigzne Jaunavas zvaigznājā. 24. Karpu dzimtas zivis. 25. Vertikāla šachta pazeme-s komūnikāciju vizuālai kon-trolei. 26. Spēlu kāršu suga. 27. Pilsēta Kurzemē. 28. Amariļļu dzimtas augs.

Krustvārdu mīklas (Nr. 44) at-risinājums

Līmeniski. 5. Romance. 7. Unce. 8. Mesa. 10. Aso. 11. Stā-stīt. 12. Ara. 13. Asari. 18. Skati. 21. Estamps. 22. Pastēte. 23. Ra-faels. 24. Piruete. 26. Marss. 28. Ostas. 32. Eks... 34. Tītavas. 35. "Oka". 36. Soli. 37. Tisa. 38. Kalkūne. **Stateniski.** 1. Prese. 2. Kapsu-ka. 3. Remte. 4. ANO. 6. Isa. 7. Usma. 9. Arfa. 14. Samaksa. 15. Rektors. 16. Esteris. 17. Operete. 19. Karalis. 20. Turlava. 25. Uz-valks. 27. Riks. 29. Taka. 30. Ati-ka. 31. Astes. 33. SOS. 35. Ass.

Karš pret Eiropu, demokratiju un cīvilizāciju

(Turpināts no 7. lpp.)

Tomēr migrantu krizei attīstoties, lielie triecieni tika vērsti pret Polijas robežu. Pāvels Latuška intervija Latvijas TV3 ziņām pastāstīja: "Vēlos atzīmēt, ka informācijas avoti arī apliecina, ka sākotnēji par prioritāti tika uzskatīts veicināt migrācijas plūsmu pāri Latvijas robežai, to Lukašenko bija uzdevis kā galveno uzdevumu. Lukašenko griēja atriebties Latvijai par aso rīcību hokeja čempionāta laikā, par sankcijām, bet, kā mēs redzam, šis plāns ir mainīts, un prioritāte šobrid ir Polija." Bijusais diplomāts, atsaucoties uz avotiem Baltkrievijas specdiestostes, skaidroja tālāko Lukašenko stratēģiju: "Kā attīstīties situācija – pierobežas zonā būs nelegālo migrantu nometnes, jau tagad Baltkrievijas Aizsardzības ministrijai uzdots nodrošināt bēgļiem militārās teltis, pēc iespējas nodrošināt viņus ar pārtiku un demonstrēt, kā Baltkrievijas puse par viņiem rūpējas. Visiem dienestiem ir uzdots izveidot vietas, kur migranti var dzīvot, pa dienu viņi stāvēs uz robežas, bet pa nakti uzturēsies pierobežas ciematos." Viņa sacītais arī apstiprina jau agrāk izskanējušās bažas, ka virsmērkis šai hibridoperācijai ir Eiropas sanaidošana un šķēšana. Un, protams, noturšanās pie varas par katru cenu.

Situācija šobrīd

21. novembrī, kad top mūsu laikraksta numurs, situācija uz Polijas robežas ir mierīgāka. Tūkstošiem migrantu ir aizvesti

tālāk no robežas un ir izmitānāti kāda transporta uzņēmuma telpās. Tiesa gan, pie Polijas robežas joprojām atrodas migrantu grupas, kuras mēģina to šķērsot. Tas pats notiek arī uz Latvijas un Lietuvas robežas, bet nenotiek uzbrukumi, lietojot spēku. Migranti joprojām netiek ielaisti šajās valstis. Latvijā atsevišķos gadījumos tiek ielaisti un nogādāti patvēruma meklētāju centros bērni un sievietes, ja viņu veselības stāvoklis raisa bažas – migranti daudzas naktis ir pavadījuši zem klajas debess auksumā, arī lietū, jo Baltijā tuvojas ziemā. Līdz šim migranti pie robežām atradās kā slazdā – starp Polijas, Latvijas vai Lietuvas robežu, kas daudzviet ir ar dzelonītieplu žogu un bruņotiem baltkrievu militāro grupējumu vīriem viņiem aiz muguras, kas nelāva doties prom no robežas.

Starp migrantiem tagad ir daudz sieviešu un bērnu, Baltkrievija ar speciāliem reisiem gandrīz piecus simtus migrantu, kuŗi to ir vēlējušies, ir nogādājusi atpakaļ uz viņu mītnes zemēm. Tomēr tūkstoši migrantu joprojām atrodas pierobežā un arī Baltkrievijas galvaspilsētā Minskā, tā sagādājot raizes arī pašai Baltkrievijai.

Putins, no vienas puses, atbalsta Baltkrieviju, no otras puses, pat it kā tagad mierina Lukašenko, arī aizrāda viņam, ka ideja nogriezt Eiropai gāzes padevi (diktātors tā draudeja darīt), nav laba ideja un viņš to neatbalsta. Acīmredzot Putinam ne visai patīk doma par to, ka var tikt iedarbināts NATO 4. pants, turklāt senais plāns par

Baltkrievijas pilnīgi oficiālu ieķlaušanu Krievijas sastāvā nav aizmirsts.

Eiropas Savienība ir sapratusi, ka runa nav par bēgļu krizi, bet par hibridkaļu, kurā cilvēki tiek izmantoti kā dzīvie ieroči, tiek gatavota piektā sankciju pakete, un Baltijas valstīm tiks sniegti atbalsts robežu stiprināšanai. Ar diktātoriem ir sazinājusies arī Vācijas kanclere Merkele, un tas ir radījis visai pretrunīgas atsauksmes pašā Eiropas Savienībā, bet ir arī skaidrs, ka Lukašenko atzīšana par leģitīmu prezidentu nenotiks, tas nav un nebūs iespējams.

Un, protams, joprojām jautājums ir par migrantiem – kas viņi ir? Informācija ir visai pretrunīga, stārp viņiem ir piemānītie, naīvie un apkārptie, ir tie, kuri vēlas labāku dzīvi, bet acīmredzot ir arī algotni un aģenti.

Informācija par notiekošo un minētajiem jautājumiem ir ļoti dažāda, arī pretrunīga, jo Baltkrievijas oficiālās iestādes melo, visu notiekošo apgriežot pilnīgi otrādi, – piemēram, tika apgalvots, ka Polijas robežsargi apmētāji migrantus ar akmeņiem (!) un ka Polija uzbrūkot Baltkrievijas robežai. Par migrantiem, vairāk par Krievijas un Baltkrievijas nostāju un kā visi šie notikumi var ietekmēt arī Ukrainas neatkarību, rakstīsim kādā no nākamajiem mūsu laikraksta numuriem.

Šī publikācija sagatavota ar Mediju atbalsta fonda financiālu atbalstu no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Par publikācijas saturu atbild biedrība "Laiks-BL"

Uz salas Daugavā pie Kokneses top Likteņdārzs – gaišas atceres vieta, kur svinēt latviešu tautas iztirību un spēku. Tas ir arī Tavas ģimenes un dzīmītas Likteņdārzs, veltīts visiem latviešiem, kas 20. gadīmā gājuši bojā vai cietuši svešu varu dēļ. Likteņdārzs top kopdarbībā un par ziedojušiem, tā atbalstītāji skaits jau pārsniedz 500 tūkstošus. Mūsu nākamais lielais kopdarbs - uzcelt Saieta namu! **Palīdzī! Ziedo!**

Nodibinājums "Kokneses fonds"

Adrese: Lāčplēša iela 75B, Rīga, LV-1011, Latvija

info@koknesesfonds.lv

Ziedojušiem EUR:

AS "Citadele banka"

Konts: LV94PARX0015211160001

SWIFT: PARXLV22

Starpkniekbanka ziedojušiem USD:

USA CITIBANK, N.A., NEW YORK

Konts: 36392149

SWIFT/BIC: CITIUS33

Vairāk informācijas www.liktendarzs.lv

Brīvā Latvija

reklāmas cenas Latvijā

Cena – 1,15 eiro

par cm² ierāmējumā

Atlaides par reklāmas

publicēšanas biežumu:

Atkārtojot vienu un to pašu reklāmu 2 reizes, paredzēta atlaide 10 % apmērā no parastās cenas.

Atkārtojot vienu un to pašu reklāmu 3 reizes, – 15 % no parastās cenas.

Atkārtojot vienu un to pašu reklāmu 4 reizes un vairāk, – 20 % no parastās cenas.

PRIVĀTSLŪDINĀJUMIEM:
0,60 eiro par 1 cm² ierāmējumā.

SĒRU SLUDINĀJUMS:

NB! 60 eiro

Pasta adrese:

Gertrūdes iela 27

Rīga, LV - 1011

Tālrunis + 371 67326761

Tālrakstis +371 67326784

Darba laiks:

Pirmdien – 9-17

Otrdien – 9-17

Piektdien – 9-13

BRĪVĀ LATVIJA

Latvijas reg. nr. 1144.

Rietumeiropas latviešu laikraksts, iznāk sestdiennās, 48 reizes gadā.

Redaktore: Ligita Kovtuna

Brīvā Latvija redakcija:

Gertrūdes iela 27, Rīga, LV-1011

(Darba laiks P.O: 9-17, Pk: 9-13)

Tālr. (redakcijā) +371 67326761,

+371 29439423,

Tālrakstis: +371 67326784.

e-pasts: redakcija@brivalatvija.lv

ABONEMENTA MAKSA:

Brīvā Latvijas digitālo versiju

varat pasūtināt tāpat kā līdz šim.

• par 12 mēn. (48 nr.) EUR 55 (550 SEK)

• par 6 mēn. EUR 30 (300 SEK)

• 1 nedēļu EUR 2 (20 SEK)

To varat izdarīt caur *Brīvā Latvijas* mājaslapu: <http://www.brivalatvija.lv/abone-interneta>.

Izdrukājot iespējama krāsaina versija.

Tiem *Brīvā Latvijas* lasītājiem, kuri tomēr vēlas lasīt avīzi drukātā versijā, piedāvājami pasūtināt Amerikas latviešu avīzi *Laiks* – tie paši 48 numuri gadā, 20 lappuses, to skaitā 8 lpp. tās pāsas, kas kopš 2001. gada bijušas ko-pīgas abām avīzēm.

Iespēja saņemt *Laiku* pa gaisa pastu no ASV.

• par 6 mēn. – EUR 186
• pa parasto pastu no Latvijas – 6 mēn. EUR 86

Dāvanā *Laika* Mākslas kalendārs 2021!

Samaksā: naudu ieskaitot SIA VESTA-LK kontā:

AS SEB banka, kods UNLALV2X,

nr.: LV80UNLA0050016243516,

ar piezīmi BL

un norādot vārdu, uzvārdu un adresi.

Latviešu organizāciju un **privātie** sludinājumi maksā EUR 6,- par 10 mm augstu vienslejīgā platumā aizņemtu telpu. **Sēru sludinājumi** (10,6 cm x 7 cm) EUR 60,-

Komerciālie sludinājumi EUR 12 par 1 slejas cm.
[Atlaides atkārtotām reklāmām.](#)

Ar autora vārdu, iniciāliem vai segvārdu parakstītos raktos izteiktās domas nav katrā ziņā arī redakcijas domas. Par līdzstrādnieku honorāriem nepieciešama iepriekšēja vienošanās. Par publikācijas minēto faktu precīzitāti atbild autors.

Lūdzam ziedojušus iemaksāt:

Biedrības *Laiks-BL* kontā –

SEB Banka,

nr.: LV60UNLA0050018705154

MATĪSS KUKAINIS

ADVOKĀTS AR TIESĪBĀM ASV UN LATVIJĀ.

- Mantošana.
- Ipašuma pirkšana un pārdošana.
- Meža apsaimniekošana un pārdošana.

Valņu iela 3, Rīga, LV-1050

matiss@sk-legal.com

+371 28390346

Mājaslapa: www.brivalatvija.lv

SPORTS

LEGENDĀRAIS SPORTA ĀRSTS SVIN 100 GADU JUBILEJU

Visvaldis Georgs Nagobads

Dzimšanas dienu vienā dienā ar Latviju svin legendārais sporta ārsts Visvaldis Georgs Nagobads, kurš nācis pasaulē tikai trīs gadus pēc tam, kad Latvijas Nacionālā teātra ēkā tika pasludināta valsts neatkarība. Nagobads 2021. gada 18. novembrī svin savu simto dzimšanas dienu – viņš ir bijis klāt daudzos vēsturiskos hokeja notikumos, brūgējis ceļu uz Nacionālo hokeja līgu (NHL) pirmajiem latviešu hokejistiem un pat divreiz uzņemts ASV hokeja Slavas zālē.

1980. gadā Leikplesidā ASV izlase olimpisko spēļu hokeja turnīrā izcīna vienu no savas valsts visu laiku nozīmīgākajiem sporta panākumiem un vienu no visnegaidītākajām uzvarām sporta vēsturē. Galvenokārt no studentiem veidotā ASV izlase ar 4:3 apspēlēja spožākas Padomju Savienības hokeja zvaigznes. Lielis noplēns šajā uzvarā bija arī latvietim Nagobadam, kurū amerikāni sauc par doktoru Džordžu Nagobadu. Viņš bija komandas galvenais ārsts un lieļā mērā ietekmēja procesus komandā, palīdzot leģendārajam trenerim Hērbam Bruksam.

“Brīnums uz ledus” gan nebija vienīgais Nagobada sasniegums. Visvaldis astoņdesmito gadu beigās un deviņdesmito gadu sākumā ievērojami palīdzējīgi arī Latvijas hokeja attīstībai.

Sporta medicīnai Nagobads pievērsās pavisam nejauši, kad studiju laikā viņa kursa biedrs un augsta limeņa ātrslidotājs Elmārs Bīte treniņā dēļ nevarēja doties uz darbu Sporta medicīnas institūtā un piedāvāja viņa vietā aiziet tieši Visvaldim. Nagobads uzreiz sapratis, ka tieši sporta medicīna būs viņa sirdslieta. Turklat bērnībā viņš pats nodarbojās ar daudziem sporta veidiem – hokeju, basketbolu un ātrslidošanu. Basketbolā Nagobads divus gadus pēc kārtas kļuva par valsts vidusskolu meistarīcību uzvarētāju, trenējoties arī pie pirmā Eiropas čempiona Valdemāra Baumaņa, bet hokejā spēlēja viena no tā laika spēcīgākajiem klubiem “Universitātes Sports” jaunatnes komandā.

Nagobads 1944. gadā devās bēglu gaitās uz Vāciju, bet septiņus gadus vēlāk, sievas Veltas pamudināts, pārcēlās uz dzīvi ASV. Tur Nagobads vairākus gadus nebija saistīts ar sportu, strādājot chirurga arodā, bet 1958. gadā viņš sāka darbu Minesotas universitātē.

“Kad aizgāju uz universitātes studentu veselības centru, jau nākamajā gadā universitātes direktors man pateica, ka jārūpējas arī par skolas sportistiem,” to laiku sarunā ar Latvijas Radio atcerējās Nagobads. “Hokeja ko-

mandas ārsts ir kļuvis vecāks un viņam ir pagrūti. Vai tu gadījumā varētu viņam mazliet palīdzēt?” jautāja direktors. Es atbildēju: “Doktor Bointon, es pats kādreibz biju hokeja spēlētājs. Ar lielu prieku pārnemtu to hokeja dakteri vietu!”

Minesotas universitātē, kuŗas pārstāvji veidoja kodolu arī 1980. gada ASV olimpiskajā izlasē, Nagobads nostrādāja 34 gadius. Tieši tādēļ, ka Minesota ir viens no svarīgākajiem hokeja centriem ASV, Nagobadam pārērā iespēja strādāt lielajā valsts izlasē. Kopā ar ASV hokeja izlasi viņš bijis klāt piecās olimpiskajās spēlēs un 30 starptautiskos turnīros, tostarp pašā pirmajā pasaules sieviešu čempionātā 1990. gadā.

Tieši tajā laikā, kad Latvija cīnījās par neatkarības atgūšanu, Nagobads bija tas, kurš palīdzēja vispirms 37 gadus vecajam Helmutam Balderim nokļūt NHL komandā Minesotas North Stars, bet vēlāk izkārtoja vietu NHL arī jaunākajiem Sandim Ozoliņam un Artūram Irbem. To laiku atceras arī slavenais Latvijas vārtsargs Irbe.

“1988./1989. gada sezonā bijām Ziemassvētku un Jaunā gada tūrē ar Rīgas Dinamo spēlēt pret NHL klubiem. Un tur Visvaldis ļēma aktīvu dalību procesā,” pastāstīja Irbe. “Mani arī pēc tam nodraftēja 1989. gada vasarā pēc šīs Dinamo tūres. Viņš noteikti bija iesaistīts spēļu sarūnāšanā ar Amerikas universitāšu komandām jau nākamajā Ziemassvētku un Jaunā gada tūrē. Viņš Latvijas hokejam ceļu uz Ziemeļameriku brūgēja ar pamatīgiem resursiem.”

Divus pēdējos gadus Nagobads dzīvo Mineapoles veco ļaužu namā. Hokeja spēlēm viņš gan arvien seko līdzi, taču, kā pats atzīst, ne vienmēr televīzijā ir pieejamas visas spēles, kuras gribētu redzēt. Par Latvijas hokejistu sasniegumiem Nagobads uzīmīza no citiem Amerikā dzīvojošajiem latviešu draugiem.

“Es vairs nebraucu pats ar autiņu. Paldies Dievam, ka mani bērni dzīvo samērā tuvu. Viņi dažreiz atbrauc un kaut kur aizved mani. Citādi jau tā dzīve ir ar pavisam citu toni – daudz mierīgākā,” pastāstīja simtgadnieks.

Nagobada ieguldījumu Latvijas hokejistu ceļa brūgēšanā Ziemeļamerikā īpaši uzsvēra Irbe.

“Visvaldis jeb, kā mēs viņu saucām, Višuks, mums, pirmajiem celmlaužiem uz Ziemeļameriku, bija ļoti nopietns atbalsts,” paskaidroja Irbe. “Viņš dega par katru no mums. Katru reizi, kad bijām Minesotā uz spēlēm, Visvaldi kā magnētu vilka uz mūsu pusī. Viņš bija mūsu aizstāvis un pārstāvis tad, kad mums aizstāvības un pārstāvības nebija. Gribētu novēlēt ikvienam latviešu cilvēkam 100 gadu mūžu kā Visvaldim, un ar tādu pašu degsmi un visu sirdi ieliekošu dedzību, kā viņš darbojās latviešu pārstāvniecībai un aizstāvībai. Viņa patriotisms nebija tikai karogi un saukļi, bet tā bija arī reāla rīcība. Ikiens, kurš viņu pazīst, to redzēja un zināja.”

SPORTS

MARTINS DUKURS OLIMPISO SEZONU SĀK AR OTRO VIETU INNSBRUKĀ

Sākusies Pasaules kausa izcīņa skeletonā. Martins Dukurs 19. novembrī, Austrijā, Innsbrukas trasē, jauno sezonu sāka ar otro vietu, bet Tomass Dukurs izcīnīja 16. vietu. Par posmu uzvarētāju kļuva Soču Olimpisko spēļu čempions Aleksandrs Tretjakovs, kurš izcili veica otro braucienu un divu braucienu summā apsteidza Martinu Dukuru par 0,07 sekundēm. Trešo vietu ieņuva vācietis Kristofers Grotērs, kurš uzvarētājam zaudēja 0,16 sekundes.

*
Latvijas skeletoniste Endija Tērauda īgsas trasē, Austrijā, ieņēma 22. vietu pirmajā brauciennā Pasaules kausa sezonas pirmajā posmā un otrajam brauciencam nekvalificējās.

Uzvarēja krieviete Jeļena Niikitina, divu braucienu summā finišējot pēc minūtes un 47,49 sekundēm.

Pasaules kausa sezona skeletonā turpināsies pēc nedēļas ar vēl vienu posmu Innsbrukā, bet decembra pirmajā nedēļas nogalā sacensības uzņems Altenbergas trasē.

KAMANIŅU BRAUCĒJI ŠĪCI JAUNO SEZONU SĀK AR MEDĀLU

Pekinas olimpisko spēļu trasē Jacinjā kamanīnu braucēji Andris un Juris Šīci izcīnīja trešo vietu Pasaules kausa pirmajā posmā divnieku sacensībās. Otrs Latvijas divnieks Mārtiņš Bots/Roberts Plūme ierindojās piektajā vietā, liecina organizātoru informāciju.

Par pirmā posmu uzvarētājiem kļuva Vācijas divnieks Tonijs Egers/Saša Benekens. Otrajā vietā ierindojās Austrijas kamanīnu braucēji Janniks Millers/Armīns Fraušers. Tīkmēr bronzas medalnieki brāļi Šīci uzvarētājiem divu braucienu summā zaudēja 0,429 sekundes. Bots/Plūme no uzvarētājiem atpalika 0,868 sekundes divu braucienu summā.

*
Latvijas kamanīnu braucēji Kristers Aparjods un Riks Kristens Rozītis Jančjinās trasē izcīnīja attiecīgi pirmo un trešo vietu Pasaules kausa pirmā posmu Nāciju kausā, vēsta Latvijas Kamanīnu sporta federācija (LKSF). Aparjods aizvadīja stabili braucienu, uzrādot septito labāko startu, bet braucienu gaitā pakāpās uz pirmo pozīciju,

PAZINĀJOJUMI

VĀCIJA

Štutgartē, Vecās Pils kapellā, Schlosskirche, Am Schillerplatz, svētdien 5. decembrī plkst. 15 paredzēts Advents dievkalpojums latviešu un vācu valodā. Māc. Elmārs E. Rozītis. Domājam par iespēju, pēc tam vēl pakavēsimies kopā tuvā restorānā.

Vircburgā, Deutschhauskirche, Am Schottenanger 2, sestdien 11. decembrī plkst. 13:30 paredzēts Advents dievkalpojums. Māc. Rolands Eimanis. Ja vien būs iespējams, pēc tam vēl pakavēsimies kopā draudzes telpās.

LATVIJA

Rīgas Evaņģēliskās draudzes dievkalpojumi 28. novembrī plkst. 13, Akas ielā 13. Decembrī notiks Adventa un Ziemassvētku

307 lv

Sludinājumus un reklāmu laikrakstā ienesiedz ērti arī no sava tālruņa!

PĒRK

PĒRKAM lauksaimniecības ZEMI Latvijā jebkādā stāvoklī, sākot no 5 ha un vairāk. Tālr. +371 29570026.

dievkalpojumi – par tiem ziņojums! Kā vienmēr, varat sazināties ar draudzi: valde@redraudze.lv.

viņu apsteidza tikai pasaules vicečempions japānis Juma Kajijama, liecina organizātoru informācija.

Vasiljevs iepriekš novembrī startēja posmā Turīnā, kur izcīnīja ceturtu vietu un pēc gūtajiem punktiem laboja personisko rekordu izvēles programmā un summā. Vasiljevs ir kvalificējies dalībai Pekinas Ziemassvētkās spēlēs.

LATVIJA – GIBRLATĀRS 3:1(1:1).

2022. gada Pasaules kausa kvalifikācijas cikla pēdējā cīņā Latvijas futbolisti apspēlēja Gibraltāru ar 3:1 (1:1). Sākumā gan Latvijas futbola izlase negaidīti nonāca iedzinējos (0:1), bet vēlāk izcīnīja pietiekami pārliecinošu uzvaru ar 3:1, tāpat kā pirmajā spēlē.

Roberts Uldriķis (priekšplānā)

Latvijas vienības labā labā vārtus guva Vladislavs Gutkovskis, Roberts Uldriķis un Raimonds Krollis. Uldriķa kontā arī rezultatīva piespēle pirmajā vārtu guvumā. Abas izlases savā starpā bija aizvadījušas arī divas pārbaudes spēles. 2016. gadā Latvija uzvarēja ar 5:0, bet divus gadus vēlāk cieta neveiksni ar 0:1. Pēc šī zaudējuma Latvijas izlases galvenā trenera amatu zaudēja Aleksandrs Starkovs. Latvija FIFA rangā ieņem 136. vietu, bet Gibraltārs ierindots 198. vietā.

KARATĒ

Latvijas karatists Kalvis Kalniņš pasaules čempionāta sacensībās zaudēja otrajā cīņā. Kalniņš, kurš “kumite” sacensībās startēja svara katēgorijā līdz 60 kg, turnīru sāka no otrās kārtas, kurā ar 5:1 pārspēja kolumbieti Huanu Forero. Pie vienas uzvaras tika arī Marija Luīze Muižniece, kura, startējot svara katēgorijā līdz 55kg, uzvarēja Kamerūnas karatisti Leu Klēru Nanu Nukellu.

P. Karlsons

